

Előfizetéseket elfogad a kiadóhivatal
Budapest, Dorottya-utca 12.
Vidékről postautalvánnyal.

Előfizetési díj egy évre:
Bérmentesen házhöz küldve vagy
posta útján 2.— frt
Külföldre:
Németország és Szerbia 2.50 frt
Franciaország, Belgium, Svájc,
Románia, Olasz-, Török-, Angol-
ország, Hollandia és Amerika 3.— frt
Egyes szám ára 10 kr.
Hirdetések legutányosabb áron számíttatnak.

MERCUR

Hiteles sorsolási tudósító

magyar, osztrák és külföldi sorsjegyekről, kisorsolándó állam- és magánkötelezvényekről, vasuti, gőzhajózási és ipar-részvények és elsőbbségi kötvényekről, záloglevelekről stb. stb.

Közgazdasági-, pénz-, biztosítás-, közlekedés- és iparügyi szaklap.

Megjelenik minden hó 2-án és 16-án

Szerkesztőség: Dorottya-utca 12.

BUDAPEST

Kiadóhivatal: Dorottya-utca 12.

Tartalom: Előfizetési felhívás. — Az értéktőzsde. — Gabonátőzsde. — A ruma-murányiak. — Tisztességtelen verseny. — Gabona-elővétel-uzsora. — Közgyűlések és merlegek. — Közleke-

dés — Vegyes közlemények. — Szakirodalom. — Szerkesztői üzenetek. — Sorsolások: 1864-iki es. és kir. állam-sorsjegy-kölesés. — 1886. évi 2^{1/2}%-os Brüsszeli 100 frankos sorsjegyek. —

Ansbach-gunzenhauseni vasut 7 frtos sorsjegyei az 1856. évből. — 1861. évi 15 frankos freiburgi sorsjegyek. — Helyreigazítás. — Budapesti közuti vas-pálya-társaság 4%-os elsőbbségi kötvé-

nyek. — Pénzügyi útmutató. — Sorsolások 1899. december hónapban. — Sorsjegyek árfolyama. — Díjjegyzék. — Pénznek árfolyama. — Hirdetések.

Előfizetési felhívás!

A jövő év január hó első napján a „**Mercur**” harminczadik évfolyamába lép át. Erre az évfolyamra ezennel új előfizetést nyitunk.

Harmincz esztendő óta szolgálja e lap a magyar tőkebiró közönség érdekeit.

Harmincz esztendeje lesz annak, hogy a „**Mercur**” Magyarország kereskedelmi és ipari érdekeinek szolgálatába állott. Hosszu idő ez még egy lap életében is és küzdelmes.

A „**Mercur**” sikerrel küzdött és csak ezáltal emelkedhetett arra a pozícióra, a melyen most áll. Csak így válhatott a „**Mercur**” barátjává azoknak, kik az ország érdekeit szívükön viselték és lett nélkülözhetlen tanácsadójává mindazoknak, kiknek érdeke az ország kereskedelmi és ipari érdekeivel összeforrt.

Nem adunk programot ma, a midőn új előfizetésre kérjük fel olvasóinkat. Egy lapnak, mely harmincz esztendő óta áll fenn, nincsen szüksége arra, hogy ígéreteket tegyen. Nem is ígérünk mi semmit, csak a „**Mercur**” multjára hivatkozunk, mely legnagyobb erősségünk nekünk. Nem teszünk ígéreteket, csak megfogadjuk, hogy miként a multban, a jövőben is a „**Mercur**” szerkesztőségének törekvése egyedül az lesz, hogy olvasóit minden tekintetben kielégítse és azoknak bizalmát megnyerje.

E végből a „**Mercur**” maga köré csoportosította az ország legnevesebb közgazdasági íróit, hogy feltűnést keltő cikkeik révén olvasóit a közgazdasági élet minden mozzanatáról idejében és kimerítően tájékoztathassa.

Az érték- és gabonátőzsdének külön rovatot szentelünk, melyekben kimerítően foglalkozunk a bel- és külföldi tőzsdék eseményeivel.

A „**Mercur**” sorsolási rovata csak hivatalos adatok után készül és ennél fogva feltétlenül megbízható. Ebben a tekintetben lapunk vetekedik a legrégebb és legnagyobb külföldi szaklapokkal.

De legjobban bizonyítja a „**Mercur**” sorsolási rovatának megbízhatóságát az, hogy hivatalos sorsolási lapja miniszteriumoknak, más állami, városi hivataloknak, valamint a legtöbb fővárosi és vidéki pénzügyintézeteknek is.

A „**MERCUR**” továbbá az egyedüli lap Magyarországon, mely minden év végével

ÉVKÖNYVET

ad ki. Az Évkönyvből, mely szintén csak hivatalos adatok alapján készül, megtudható, vajjon bármely sorsolásnak alávetett értékpapír (sorsjegy, részvény, záloglevél stb.) kibocsáttatása napjától kezdve mindenkor az év végeig, kisorsoltatott-e vagy sem.

Az Évkönyvet a „**MERCUR**” előfizetői ingyen kapják.

≡ A „**MERCUR**” előfizetési ára egész évre 2 frt. ≡

Előfizetéseket elfogad

a „**MERCUR**” kiadóhivatala, Budapest, V., Dorottya-utca 12. sz.

Az értéktőzsde.

Budapest, december 1-én.

Az európai tőzsdék ma teljesen a kedvezőtlen pénzügyi viszonyok hatása alatt állanak. Ez a baj nem újabb keletű ugyan, de mindenütt ólomsúlyként nehezedik az ipari és kereskedelmi élet vállaira és ez által rendkívül nehéz helyzetet teremt a tőzsdéknek. A legnagyobb baj azonban abban rejlik, hogy egyelőre még a javulás tüneteivel sem találkozunk s a nemzetközi pénzügyi helyzete olyannyira kedvezőtlen, hogy abban az esetben, ha rendkívül kedvező események közbe nem jönnek, a javulásról ez idén már szó sem lehet.

Az a tény, hogy az angol bank szükségesnek tartotta a kamatlábnak 5%-ról 6%-ra, tehát egy teljes százalékkal való felemelését, arra enged következtetni, hogy magában Angliában sem hiszik már, hogy a transzváli háborúnak rövidesen véget lehessen vetni. Már pedig ez a háború rém nagy összegeket vont el Európától már eddig is és kétségtelenül megfontolandó, minő helyzetet teremthet Európának, ha hamarjában be nem lesz szüntethető.

De súlyosbbitják a londoni pénzügyi helyzetét az Argentiniában fedezendő kötelezettségek is. Anglia gyapotszükségletét nagyrészt innen fedezi. A bevásárlásnak pedig most van itt az ideje. Eddig rendben is volna a dolog. Csakhogy a gyapotnak az ára rendkívül módon emelkedett s így Angliának az idén jó néhány millió fonttal kell többet fordítania gyapotbevásárlási célokra. Más időkben az ilyesminek kosántsem volna olyan hordereje, mint most, a mikor a piacnak ugyszólván minden shillingre szüksége van.

Az angol bank említett kamatlábemelése nehéz helyzetet teremtett a kontinens többi jegybankjainak. Szinte valószínű, hogy az angol bank kamatlábemelését követni fogja a francia bank, sőt bizonyára a német jegybank is. Különösen a németek aggodnak a pénzügyi helyzetük elfajulásának miatta. A német ipar és kereskedelem fénykorát éli most s pozícióját komolyan veszélyeztetve látja az által, hogy külső okok következtében lesz kénytelen a továbbfejlődés útjáról letérni.

A nemzetközi pénzügyi összes bajairól azonban mi csak hallomás után tudunk. Tapasztalatból nem. Nálunk pang az ipar és pang a kereskedelem. Nincsen pénzügyi hiány, mert hisz nincsen pénzügyi kereslet s csak az Osztrák-magyar bank jóvoltától függ, vajjon megmaradunk-e a mai 5%-os kamatláb mellett, vagy könnyítünk valamiesket az alig lélegző magyar iparon és kereskedelmen. Már pedig azt a múlt tapasztalataiból tudjuk, hogy a magyar ipar és kereskedelem kére szavai a mi jegybankunknál süket fülekre találnak és így bizvást elbízhatjuk, hogy az Osztrák-magyar bank nem fogja a hivatalos kamatlábat lejjebb szállítani. A kamatlábleszállítás kedvező eshetőségére tehát számíthatunk nem lehet. Már most az a kérdés marad hátra, vajjon minő körülményekből vonhatunk következtetéseket egy kedvező jövőt illetően. Mert elvégre azzal tisztába jöhettünk már, hogy a mai viszonyok tarthatatlanok. A mostani lethargikus állapotot ez az ország soká már el nem bírja.

Az ország gazdasági életének vezetőin a sor, hogy kivessék abból a hinárból, a melybe az évek óta tartó semmittevés által jutott. Az állam pénzügyei konszolidáltak, az államhatalom birlalóiban megvan a jóakarát a támogatásra s így kizárólag az említett faktorokra hárul a felelősség ama pótolhatlan veszteségekért, melyek az országot a hosszas téltenség következtében érik.

Belejutottunk az esztendő utolsó hónapjában, s a bankok lassanként megteszik a mérlegésinálásra az előkészületeket. Igazán kíváncsiak vagyunk már látni ezeket a mérlegeket, melyek a kamatszám-láktól eltekintve tátongani fognak az ürességtől. Más esztendőkből ilyenkor már megindultak az osztalék-kombinációk. Azonban ki volna kíváncsi a mérlegeredményekre az idén, a mikor minden krajczárnyi többlet csak a vezetőség tehetetlensége mellett fog bizonyítani. A most megindult emelkedésben nem bizunk, daczára hogy ennek bekövetkeztét megjósoltuk. Mesterségesen fejlesztett hausse ez és semmi más, mely szintén csak arra van hivatva, hogy a magasabb árfolyamok révén a bankok stb. mérlegeit javítsa. Nem bizhatunk az emelkedés tartósságában mindaddig, a míg minden oldalról való intenzív munkálkodást nem látjuk, a míg az iparpártoló szónoklatokat a tettek fel nem váltják és a míg a közönség az értékpapirpiaczezal szemben elfoglalt tartózkodó álláspontját fel nem hagyja.

Az üzlet részleteiben a szokottnál valamivel élénkebb volt. Különösen a hitelrészvényekben fejlődött ki jelentékeny forgalom. Az Osztrák hitelintézetnél ismét nagyobb üzletekről beszélnek. Új fiókok felállításáról, nagyobb iparvállalatok átalakításáról van ezúttal szó. A Magyar hitelbank részvényeit szintén élénken vásárolták. Ezen részvények emelkedésénél a cukor- és a petroléumüzlet kedvező konjunkturái hatottak közre. Ugy hírlik, hogy a Magyar általános hitelbank legközelebb piacra bocsátja a fiúmei petroléumfinomítógár részvényeit s a ki vissza tud emlékezni a cukor-részvények sikeres emissziójára, bizalommal tekint a hitelbank újabb műveleteinek elébe, annál inkább, mivel az ilyen előkelő helyről jövő példa rendkívül sokat lendíthetne az egész piac helyzetén.

A helyi bankértékek közül még a Magyar ipar- és kereskedelmi bank részvényeire hívjuk fel ismételtelen a figyelmet. Ezeket a részvényeket folyton első helyről vásárolják ama pozitív hírek folytán, hogy a bank petroléumüzlete révén az idén jelentékeny nyereséget fog felmutathatni.

Az iparvállalati részvények közül a vasipari és a téglagyári részvények bírnak az érdeklődést.

A vasértékek piacán különösen a Rimamurányi részvények árfolyamalakulását kísérik nagy figyelemmel. A Rimamurányi helyzetével lapunk más részében foglalkozunk bővebben, e helyütt csak azt akarjuk megjegyezni, hogy nagyon sokan vannak, a kik korántsem tartják a Rimára nézve olyan fényes üzletnek az Unió- valamint az Andrássy-féle vasművek megvételét. Különösen most nem, a mikor tudvalevő, hogy nálunk és Ausztriában vasban tulprodukczió van, mely egyre fokozódik, a mióta az építési kedv is lelohadt a fővárosban. Az új

vasművek megvételé által a Rimamurányi termelőképessége kétségkívül növekedni fog s most csak az a kérdés, vajjon a fogyasztás is növekedni fog-e. Ellenészetben be fog következni az az állapot, hogy a Rimának kevesebb jövedelemből 2-3 millió forinttal nagyobb részvénytökét kell kamatoztatnia. A Rimamurányi részvényekkel szemben tehát egyelőre tartózkodás ajánlható.

A téglagyári értékek árfolyamán a kartel létrejöttének valószínűsége lendített. Különösen az általunk már több ízben méltatott Drasche-féle téglagyár részvényei értek el körülbelül 20 frtnyi árfolyamemelkedést.

A befektetési értékek piacán, miután az előző hetekben kisse fellendült az üzlet, ismét esend honol. A kisebb kaliberű sorsjegy-értékek árfolyama szintén alábbszállott.

A tőzsde utolsó jegyzései a következők voltak:

Magyar hitel-részvények	379.75
Osztrák hitel-részvények	378.90
Leszámitoló bank részvények	255.—
Rima-Murányi rész.	331.—
Osztrák-magyar államvasut	331.—
Ganz-gyár részvények	1700.—
Drasche köszénbánya és téglagyár... ..	265.—

Gabonatőzsde.

Budapest, december 1-én.

Az időjárás még mindig derült és száraz, daczára annak, hogy egy kis csapadék mar nagyon hasznára volna a vetéseknek. Ettől eltekintve, a vetések állása felől kevés puzasz érkezik, főleg miután az éjjeli fagyok is elmaradtak.

Az üzlet menete nálunk nagyon vontatott. Sem a felfelé tartó irányzat, sem pedig az áresés nem tudja magát hosszabban fentartani. Az árfolyam-fluktuációk a szerint váltakoznak, a mint a gabonakészletekről vagy a gabonaszállításokról érkeznek hírek.

Igy pl. New-Yorkból azt írják most, hogy az amerikai termés nem tett ki 550 millió bushelt mint azt eleintén hitték, hanem csak alig 520 millió bushelt. Mindazonáltal magasabb árfolyamok érvényesítésére nincsen kilátás, minthogy a kereslet nálunk aránytalanul csekély s azt itteni spekulációk már a tél elején a tavaszi gabonaszállító flottákkal ijesztgetik.

Az üzlet részleteiről következőket jelenthetjük:

Buza állandóan csak gyengén volt kinalva, a malmok azonban ugyancsak tartózkodóak voltak és az üzlet így tartósan esendes irányzatban maradt. Kezdetben a tulajdonosok nagyobb eladási hajlamot is tanusítottak és árengedményekre voltak hajlandók; később a kinalat sürgőssége azonban megszűnt és így az árak is változatlanul tarthaták fenn pozíciójukat. A kinalat főleg vagonáruból áll, mig tételek csak gyengébben kerültek eladásra. Külföldi (szerb) áru, tekintettel az év végén megszűnő örlési kedvezményre, továbbra is jó érdeklődésre talált. Az összforgalom mérsékelt maradt.

Rozs keveset változott. A helyi fogyasztás tartózkodó és a forgalomba került kisebb kvantum főleg elszállítási célokra adatott el. Az árak a múlt heti nivón maradtak és középminőségű áruban 6-6.20 frt között alakulnak helyben és helybeli paritásra, mig finom és urasági áru csak szórványosan kerül a piacra. Nyiri származékokért Debreczen paritásban átvéve 5.70 frtig fizettek.

Árpa (takarmány és hantolási célokra) esendes irányzatú. Hizlálók nem vásárolnak és gyárosok is csak mérsékelt beszerzéseket eszközöltek. Állomásokon átvéve az üzlet pang és a forgalom a helybeli fogyasztás jelentéktelen vásárlásaira szoritkozik. Felvidéki árpák-ból néhány kisebb tétel budapesti paritásban kelt el.

Zab mérsékeltlen volt kinalva, a kereslet azonban ugyancsak korlátolt. Finom fehér áru hiányzik és ily minőségek szilárdan tartottak, mig merkantil áruban az irányzat nyomott.

Tengeri (ó) csak szórványosan van forgalomban. Új tengeriben szintén mérsékelt az üzlet, az árakban nem volt változás.

A mai határidőüzlet forgalma teljesen szintelen volt. A londoni kamatlábemelésnek a gabonatőzsdére is hatása volt. A spekuláció tartózkodik az engagementektől. Az árfolyamok mindazonáltal szilárdan tartották magukat.

Mai utolsó jegyzések:

Buza októberre 8.14, 8.15, 8.11.

Rozs áprilisa 6.43, 6.42.

Zab áprilisa 5.08, 5.09, 5.08.

Tengeri 1900 májusra 4.92, 4.93.

A rima-murányiak.

Az értékvásár jelen viszonyai között nagy feltűnést keltett az élénk érdeklődés, mely a napokban a rima-murányi vasművek részvénye iránt mutatkozott. Ez érték árának hirtelen emelkedése oly időben, mikor más papirt alig lehet eladni és mikor a kölcsönpénz ára fantasztikus arányokat ölt, joggal figyelmet keltett nem csupán az értéktőzsde hívatottainak táborában, de még a piactól távolabb álló közönség széles körében is. És ezért legkevésbé sem csodálkozhatunk azon, hogy e lapok szerkesztőségébe szokatlanul sok kérdés érkezett, mely sürgősen tudakolta a feltűnő jelenség okát és különösen azt, hogy a bizalom, mely ez érték jövője iránt újlag oly váratlanul fellobbant, mennyiben bir szilárd tényi alappal, mennyiben nem.

Az értéktőzsde.

Budapest, december 1-én.

Az európai tőzsdék ma teljesen a kedvezőtlen pénzügyi viszonyok hatása alatt állanak. Ez a baj nem újabb keletű ugyan, de mindenütt ólomsúlyként nehezedik az ipari és kereskedelmi élet vállaira és ez által rendkívül nehéz helyzetet teremt a tőzsdéknek. A legnagyobb baj azonban abban rejlik, hogy egyelőre még a javulás tüneteivel sem találkozunk s a nemzetközi pénzpiac helyzete olyannyira kedvezőtlen, hogy abban az esetben, ha rendkívül kedvező események közbe nem jönnek, a javulásról ez idén már szó sem lehet.

Az a tény, hogy az angol bank szükségesnek tartotta a kamatlábnak 5%-ról 6%-ra, tehát egy teljes százalékkal való felemelését, arra enged következtetni, hogy magában Angliában sem hiszik már, hogy a transzváli háborúnak rövidesen véget lehessen vetni. Már pedig ez a háború rém nagy összegeket vont el Európától már eddig is és kétségtelül megfontolandó, minő helyzetet teremthet Európának, ha hamarjában be nem lesz szüntetve.

De súlyosbbitják a londoni pénzpiac helyzetét az Argentiniában fedezendő kötelezettségek is. Anglia gyapotszükségletét nagyrészt innen fedezi. A bevásárlásnak pedig most van itt az ideje. Eddig rendben is volna a dolog. Csak hogy a gyapotnak az ára rendkívül módon emelkedett s így Angliának az idén jó néhány millió fonttal kell többet fordítania gyapotbevásárlási célokra. Más időkben az ilyesminek kosántsem volna olyan hordereje, mint most, a mikor a piacnak úgyszólván minden shillingre szüksége van.

Az angol bank említett kamatlábemelése nehéz helyzetet teremtett a kontinens többi jegybankjainak. Szinte valószínű, hogy az angol bank kamatlábemelését követni fogja a francia bank, sőt bizonyára a német jegybank is. Különösen a németek aggodnak a pénzpiac elfajulásának miatta. A német ipar és kereskedelem fénykorát éli most s pozícióját komolyan veszélyeztetve látja az által, hogy külső okok következtében lesz kénytelen a továbbfejlődés útjáról letérni.

A nemzetközi pénzpiac összes bajairól azonban mi csak hallomás után tudunk. Tapasztalatból nem. Nálunk pang az ipar és pang a kereskedelem. Nincsen pénzühiány, mert hisz nincsen pénzkereslet s csak az Osztrák-magyar bank jóvoltától függ, vajjon megmaradunk-e a mai 5%-os kamatláb mellett, vagy könnyítünk valamiesket az alig lélegző magyar iparon és kereskedelmen. Már pedig azt a mult tapasztalataiból tudjuk, hogy a magyar ipar és kereskedelem kéro szavai a mi jegybankunknál süket fülekre találnak és így bizvást elhíhetjük, hogy az Osztrák-magyar bank nem fogja a hivatalos kamatlábat lejjebb szállítani. A kamatlábleszállítás kedvező eshetőségére tehát számítanunk nem lehet. Már most az a kérdés marad hátra, vajjon minő körülményekből vonhatunk következtetéseket egy kedvező jövőt illetőleg. Mert elvégre azzal tisztába jöhetünk már, hogy a mai viszonyok tarthatatlanok. A mostani lethargikus állapotot ez az ország soká már el nem bírja.

Az ország gazdasági életének vezetőin a sor, hogy kivezessék abból a binárból, a melybe az évek óta tartó semmittevés által jutott. Az állam pénzügyei konszolidáltak, az állambatalom birlalóiban megvan a jóakarát a támogatásra s így kizárólag az említett faktorokra hárul a felelősség ama pótolhatlan veszteségekért, melyek az országot a hosszas tétlenség következtében érik.

Belejtutottunk az esztendő utolsó hónapjában, s a bankok lassanként megteszik a mérlegésinálásra az előkészületeket. Igazán kíváncsiak vagyunk már látni ezeket a mérlegeket, melyek a kamatszám-láktól eltekintve tétongani fognak az ürességtől. Más esztendőkből ilyenkor már megindultak az osztalék-kombinációk. Azonban ki volna kíváncsi a mérlegeredményekre az idén, a mikor minden krajczárnyi többlet csak a vezetőség tehetetlensége mellett fog bizonyítani. A most megindult emelkedésben nem bizunk, dacára hogy ennek bekövetkeztét megjósoltuk. Mesterségesen fejlesztett hausse ez és semmi más, mely szintén csak arra van hivatva, hogy a magasabb árfolyamok révén a bankok stb. mérlegeit javítsa. Nem bizhatunk az emelkedés tartósságában mindaddig, a mig minden oldalról való intenzív munkálkodást nem látjuk, a mig az iparpártoló szónoklatokat a tettek fel nem váltják és a mig a közönség az értékpapirpiacczal szemben elfoglalt tartózkodó álláspontját fel nem hagyja.

Az üzlet részleteiben a szokottnál valamivel élénkebb volt. Különösen a hitelrészvényekben fejlődött ki jelentékeny forgalom. Az Osztrák hitelintézetnél ismét nagyobb üzletekről beszélnek. Új fiókok felállításáról, nagyobb iparvállalatok átalakításáról van euttal szó. A Magyar hitelbank részvényeit szintén élénken vásárolták. Ezen részvények emelkedésénél a cukor- és a petroleumüzlet kedvező konjunkturái hatottak közre. Ugy hírlik, hogy a Magyar általános hitelbank legközelebb piacra bocsátja a fumei petroleumfinomítógyár részvényeit s a ki vissza tud emlékezni a cukor-részvények sikeres emissziójára, bizalommal tekint a hitelbank újabb műveleteinek elébe, annál inkább, mivel az ilyen előkelő helyről jövő példa rendkívül sokat lendíthetne az egész piac helyzetén.

A helyi bankértékek közül még a Magyar ipar- és kereskedelmi bank részvényeire hívjuk fel ismételen a figyelmet. Ezeket a részvényeket folyton első helyről vásárolják ama pozitív hírek folytán, hogy a bank petroleumüzlete révén az idén jelentékeny nyereséget fog felmutathatni.

Az iparvállalati részvények közül a vasipari és a téglagyári részvények bírnak az érdeklődést.

A vasértékek piacán különösen a Rimamurányi részvények árfolyamalakulását kísérik nagy figyelemmel. A Rimamurányi helyzetével lapunk más részében foglalkozunk bővebben, e helyütt csak azt akarjuk megjegyezni, hogy nagyon sokan vannak, a kik korántsem tartják a Rimára nézve olyan fényes üzletnek az Unió- valamint az Andrássy-féle vasművek megvételét. Különösen most nem, a mikor tudvalevő, hogy nálunk és Ausztriában vasban tulprodukczió van, mely egyre fokozódik, a mióta az építési kedv is lelohadt a fővárosban. Az új

vasművek megvétele által a Rimamurányi termelőképessége kétségkívül növekedni fog s most csak az a kérdés, vajjon a fogyasztás is növekedni fog-e. Ellenészetben be fog következni az az állapot, hogy a Rimának kevesebb jövedelemből 2-3 millió forinttal nagyobb rész vénytökét kell kamatoztatnia. A Rimamurányi részvényekkel szemben tehát egyelőre tartózkodás ajánlható.

A téglagyári értékek árfolyamán a kartel létrejöttének valószínűsége lendített. Különösen az általunk már több ízben méltatott Drasche-féle téglagyár részvényei érték el körülbelül 20 frtnyi árfolyamemelkedést.

A befektetési értékek piacán, miután az előző hetekben kisse fellendült az üzlet, ismét esend honol. A kisebb kaliberű sorsjegy-értékek árfolyama szintén alábbszállott.

A tőzsde utolsó jegyzései a következők voltak:

Magyar hitel-részvények	379.75
Osztrák hitel-részvények	378.90
Leszámitoló bank részvények	255.—
Rima-Murányi rész.	331.—
Osztrák-magyar államvasut	331.—
Ganz-gyár részvények	1700.—
Drasche kőszénbánya és téglagyár... ..	265.—

Gabonatőzsde.

Budapest, december 1-én.

Az időjárás még mindig derült és száraz, dacára annak, hogy egy kis esapadék mar nagyon hasznára volna a vetéseknek. Ettől eltekintve, a vetések állása felől kevés panasz érkezik, főleg miután az éjjeli fagyok is elmaradtak.

Az üzlet menete nálunk nagyon vontatott. Sem a felfelé tartó irányzat, sem pedig az áresés nem tudja magát hosszabban fontantani. Az árfolyam-fluktuációk a szerint váltakoznak, a mint a gabonakészletekről vagy a gabonaszállításokról érkeznek hírek.

Igy pl. New-Yorkból azt írják most, hogy az amerikai termés nem tett ki 550 millió bushelt mint azt elöintén hitték, hanem csak alig 520 millió bushelt. Mindazonáltal magasabb árfolyamok érvényesülésére nincsen kilátás, minthogy a kereslet nálunk aránytalanul csekély s azt itteni spekulációk már a tél elején a tavaszi gabonaszállító flottákkal ijesztegetik.

Az üzlet részleteiről következőket jelenthetjük:

Buza állandóan csak gyengén volt kínálva, a malmok azonban ugyancsak tartózkodóak voltak és az üzlet így tartósan esendes irányzatban maradt. Kezdetben a tulajdonosok nagyobb eladási hajlamot is tanúsítottak és árengedményekre voltak hajlandók; később a kínálat sürgőssége azonban megszűnt és így az árak is változatlanul tarthatták fenn pozíciójukat. A kínálat főleg vagonáruból áll, mig tételek csak gyengébben kerültek eladásra. Külföldi (szerb) áru, tekintettel az év végén megszűnő őrési kedvezményre, továbbra is jó érdeklődésre talált. Az összforgalom mérsékelt maradt.

Rozs keveset változott. A helyi fogyasztás tartózkodó és a forgalomba került kisebb kvantum főleg elszállítási célokra adatott el. Az árak a mult heti nivón maradtak és középminőségű áruban 6-6.20 frt között alakulnak helyben és helybeli paritásra, mig finom és urasági áru csak szórványosan kerül a piacra. Nyiri származékokért Debreczen paritásában átvéve 5.70 frtfg fizettek.

Árpa (takarmány és hantolási célokra) esendes irányzatú. Hízalók nem vásárolnak és gyárosok is csak mérsékelt beszerzéseket eszközöltek. Állomásokon átvéve az üzlet pang és a forgalom a helybeli fogyasztás jelentéktelen vásárlásaira szorítkozik. Felvidéki árpából néhány kisebb tétel budapesti paritásában kelt el.

Zab mérsékeltlen volt kínálva, a kereslet azonban ugyancsak korlátozott. Finom fehér áru hiányzik és ily minőségek szilárdan tartottak, mig merkantil áruban az irányzat nyomott.

Tengeri (ó) csak szórványosan van forgalomban. Új tengeriben szintén mérsékelt az üzlet, az árakban nem volt változás.

A mai határidőüzlet forgalma teljesen színtelen volt. A londoni kamatlábemelésnek a gabonatőzsdére is hatása volt. A spekuláció tartózkodik az engagementektől. Az árfolyamok mindazonáltal szilárdan tartották magukat.

Mai utolsó jegyzések:

Buza októberre 8.14, 8.10, 8.11.

Rozs áprilisra 6.43, 6.42.

Zab áprilisra 5.08, 5.09, 5.08.

Tengeri 1900 májusra 4.92, 4.93.

A rima-murányiak.

Az értékvásár jelen viszonyai között nagy feltűnést keltett az élénk érdeklődés, mely a napokban a rima-murányi vasművek részvénye iránt mutatkozott. Ez érték árának hirtelen emelkedése oly időben, mikor más papirt alig lehet eladni és mikor a kölcsönpénz ára fantasztikus arányokat ölt, joggal figyelmet keltett nem csupán az értéktőzlet hivatottainak táborában, de még a piactól távolabb álló közönség széles körében is. És ezért legkevésbé sem csodálkozhatunk azon, hogy e lapok szerkesztőségébe szokatlanul sok kérdés érkezett, mely sürgősen tudakolta a feltűnő jelenség okát és különösen azt, hogy a bizalom, mely ez érték jövője iránt újlag oly váratlanul fellobbant, mennyiben bir szilárd tényi alappal, mennyiben nem.

A mi az áremelkedés okát — vagyis helyesebben, külső alkalmat illeti — azt csakhamar világgá hirdették a lapok és talán kissé az ügyben kiválóan érdekelt „Hazai Bank“ is, mely nem vélte elmulasztatónak az alkalmat, hogy magát egyszer kellemesen is emlékeztetbe hozza. Megtűntek, hogy a rima-murányiak társasága komoly tárgyalásokat folytat az „Unio-vas lemezgyár“ és a gömörmezei Andrassy-féle vasművek megvétele iránt; hogy ezek a tárgyalások már jó előre haladtak és a megegyezés sikerével kecsegtetnek; hogy a rima-murányiak, ha a vétel megtörténik, a vasárakat magukra nézve előnyösebbé tehetik, a mennyiben a minden szövetségéstől eddig mértéktelenül iszonyodott hernádvölgyi vasműveket végre mégis belezényszeríthetik, vagy legalább bele édesgethetik a kartelbe.

Ime az okok.

Tagadhatatlan, hogy ezek az okok nyomósak. Nagy jelentőségűek a szövetségző vagy egymásba olvadó művekre nézve, melyek a vasat produkálják; de még nagyobb jelentőségűek a „Hazai Bank“-ra, mely nemesak hogy vasat nem produkál, de eddigelé még egy vasat sem tudott kikovácsolni az igen nagy összegekből, melyeket a tárgyaló vállalatok egynémelyikére kölcsönkép megkoczkáztattak.

A bank kockázata ugyan nem jár valami nagy veszéllyel; de azért érthető, hogy az olyan pénzügyi intézet, mely a 7%-os lombard korszakában kénytelen volt papir-kölcsönök rideg hirtelenséggel fölmondani és akkor, midőn minden pénzügyi intézet a nagy kamatokban dúska, a gazdag jövedelmet nagy önmegtartózással magától elutasítani, hogy az ily pénzügyi intézet, mondjuk, nagyon örülne, ha a vastermelő vállalatokon függő pénzeit végre-valahára sértetlenül behálhatná.

Hogy tehát a folyamatban lévő transzaksió az érdekelt bankra nézve fontos, azt belátjuk; hogy a tárgyaló intézetekre nézve a megegyezés esetleg üdvös is lehet, az nincs kizárva. De hogy az egyezés megkötése mennyiben alapítaná meg a fényes jövőt a rima-murányiakra nézve és különösen, mennyiben tenné e papir árát még a további emelkedésre is képessé? Arra nézve a biztató feleletet megadni nem volna oly határozott bátorságunk, a melyet másoknál nyilvánulni látunk.

Több okunk van, mely az óvatosságot tanácsosnak tünteti fel.

Az első és a legnyomósabb az, hogy a vasüzlet már az idén sem volt oly fényes és oly gazdagon fizető mint tavaly és az előző években. A közel jövőben megjelenendő mérlegek ezt meggyőzően fogják kimutatni és el fogják hitetni, hogy a vasüzletektől az eddigiekhez gazdagabb osztalékot várni, kissé túlbátor volna. De tudjuk azt is, hogy az építőipar megakadt, nagy nehézségekkel küzd és inkább pangásnak mint fejlődésnek néz elébe. A vastermelőknek egyik nagy kliense tehát kiugrott a hámból; és még nagyon jó, ha csupán kiugrott, ha nem dőglött bele a hámba. Tény továbbá az is, hogy a viczinális vasutak építése nálunk egyelőre megszűnt. Új törvényt terveznek az építés ez ágára; és addig, a míg az új törvény megalkotva nem lesz, a kormány nem igen fog apró vasutat engedélyezni. E határozatát már tudatta is és berendezkedett e határozathoz képest. A vastermény másik jelentékeny fogyasztójának tehát szintén megszűnt az étvágya. Ha tehát sok vasat csinálunk, mit csinálunk a sok vassal?

Erre mondjanak kadenciát a lelkesülők! A lelkesülők, kinek sorából például az egyik nagytermelő, az osztrák államvasut már ki is lépett. Ez a társaság a saját resiczai vasműveinél eloltja a tüzet kohói alatt, és inkább vesztegetni akar, mint veszteni, vagyis vak-tában termelni. Nem intő jele ez az időnek?

Ne mondják erre, hogy az üntött vas jó megy. Mert azt a választ kapnák, hogy igen ám, de a hengerelt meg-rosszul megy. A rima-murányi pedig legfőképpen ilyet termel. Mikor pedig Resiczán a munkásokat elbocsátják, nem bizonyos, hogy azok Rima-Murányon helyet fognak találni.

A hernádvölgyi műveknek a kartelbe való bekebelezése pedig még mindig nagyon talányos, sőt mondhatnók, kalandos egy terv. A hernádvölgyiek leginkább a külföld számára dolgoznak. Az utóbbi időkben nyert tetemes külföldi megrendelések is világosan mutatják, hogy a honi piacra nem igen számítanak. Miért kötnék tehát meg kezeiket a termelésre nézve? Miért tolnák ők másnak a taligáját, mikor senki sem képes az övéket a kátyuból kirántani? A vasemberek szíve aczélból való. Nem könnyű azt megolvasztani. Sok saját érdekot kellene e munkánál eltűzelní. Ha pedig a rima-murányiak a saját érdekeiket mások szíve alatt eltűzelní, mivel fognak azután a saját osztalékok husos fazeka alatt fűteni? Nem oly könnyű ez egyezséget tényleg megcsinálni, mint szavakba foglalni.

A vastermelés fejlesztése tehát épp oly kevésbé kecsegtet a biztos és fényes sikerrel, mint a vasárak fölszámazása.

Marad végre a tőzsdéi pozíció, vagyis a tiszta vásári viszony, mely talán még lendíthet a rima-murányi részvény árán. Már pedig akár a pozíción nyerek pénzt, akár a produkción — mondja a papir vevője — az nekem mindegy. Pénz, pénz.

Ez már igaz. Ennek még Cecil Rhodes sem merne ellentmondani, a ki pedig az újabb kor legnagyobb pénznerője.

Csak hogy az sem oly föltétlenül bizonyos most már, hogy a pozíció beitt.

Mert a bécsi „Bankverein“, a rima-murányiak egyik legnagyobb, talán föltétlenül legnagyobb birtokosa maga is pénz után néz széjjel a világban. A napokban körleveleket küldött szét klientélája körében, melyek által tudatta „Kundschaft“-jaival, hogy 5%-el kamatoztatja a magánbetéteket. E geniális újításra nem alázkodott meg eddig egyetlenegy más bank sem az osztrák-magyar monarchiában. Ott is szorult tehát a kapeza az óriási vasszekrények körül. És talán nem tévedünk, ha föltesszük, hogy e papirnagybirtokos is szívesen adna tul néhány silányka rima-murányin; hiszen oly sok van belőle. Tény az, hogy valahányszor a rima-murányi elérte a 347-es — illetőleg 337-es ex-coupon — árfolyamot, „valaki“ Bécsből csak úgy üntötte a rima-murányiakat a tőzsdékre. Még annak a híres népdalbeli „rima-rima-rima partja“-nál sem lubiczolt a matyó-legény oly sok hideg vízben, mint mi a rima-murányiakban. Ki az a bécsi „valaki“, a ki megnyitja a Rima-folyó zsilipjeit valahányszor 337-et kiabálnak a zsidók a murányiak körül? Talány; titok; sötét érthetlenség.

De a mi kereskedelmi bankunk! Az érdeklődik a papir iránt; az majd tartja az árfolyamát. Lehet. A pesti kereskedelmi banknak igen jó, sőt kitértő játékhitele van. Ha az beleharap valamibe, akkor . . . akkor inkább kiengedi rántani a nála játszó összes fogait, sem hogy tágitana. Ez régi tapasztalat. Probatum est.

Tudjuk mi is. És ha valakinek a Rima-folyó hullámain eluszó pénzért elégtétel az, hogy a kereskedelmi bank letétezői fogak nélkül járkálnak, akkor bátran veheti a papírost.

Részünkről azonban, mint olyanok, a kik hozzánk fordulónak tiszta és őzvetlen tárgyilagossággal mondjuk meg véleményünket, ezuttal csak óvatosságra inthetjük a spekuláció embereit. Kissé késő van a dologra. Az ugynevezett „benfentesek“ már bevásároltak; az in bianco-eladók nagy része már fedezett; a dolog tehát legalább is meggondolandó. És bizonyos időre minden esetre meggondolandó: addig míg biztosságban nem leszünk az iránt, hogy e papir tömeges birtokosai igazán tárczában akarják tartani a részvényt a régóta elkövetkezendők hirdett 400-as árfolyamig.

Igen természetes, hogy okoskodásunk helyességéért senki irányában kezességet nem vállalunk. Tévedhetünk, mint bárki más. Az érdekelt pénzügyi intézetek, ha tul akarnak adni papirbirtokukon, még fényes hausse-t is rendezhetnek, a mint hogy ezt már százszor is láttuk. A papiros fölszállhat mint a léggömböt nyelt elefánt.

De ha valaki véleményünket kérdezi; csak véleményünket mondhatjuk meg. És ezt megtettük lelkiismeretesen; most is mint mindig.

Lucidus.

Tisztességtelen verseny.

(Folytatás és vége.)

(V. I.) Mint előző cikkünkben már említettük, a tisztességtelen verseny minden fajtája a magyar kereskedelmi és ipari élet terén is föltalálható. Ez nem is lehet másképen, mert a mint az emberi tevékenység minden terén, még a vallás és a művészet terén is vannak visszaélések és elfajulások, ugy nem ment ilyenektől az üzleti élet sem, annál kevésbé, mert az üzletélet első sorban kenyérkeresetet és meggazdagodást czélozván; legtöbb alkalmat nyújtja arra, hogy a meggazdagodásra vezető látszó eszközök tekintetében a kevésbé szolid és lelkiismeretes egyének kevésbé válogatóság legyenek. Mindennek daczára nem szabad a versenyt magát elítélni, mert a verseny szabályozója a kereskedelemmel és iparral folytatott kereseti tevékenységnek. Ez ösztönzi az üzletembert arra, hogy a közönség érdekét menő jobban kielégítse, s ez által áruinak lehetőleg széleskörű kelendőséget biztosítson. A kereskedő és iparos a versenyben megfeszíti minden erejét oly czélból, hogy cikkkel jóságával és ölesőségével a többiekét fölülmúlja; újabb és újabb javításokat tesz, egyre czélszerűbb munkaszükségeket és módszereket alkalmaz, új meg új üzleti összeköttetést és kelendőségi piacot keres s áru számára mentő előnyösebb elszállításat igyekszik biztosítani. A verseny óvja meg legjobban a fogyasztó közönség érdekeit is, mert a lehetőség határáig mérsékelvén az árakat, a szükségleti cikkeket a legszélesebb körök számára teszi hozzáférhetővé s magát a termelést is a szükségletkielégítés menő tökéletesebb módjainak a kieszelésére indítja. A verseny tehát ugy az árakra, mint a termelésre gyakorolt befolyásánál fogva: az ipari haladás legfontosabb tényezője. De miként az emberi törekvések minden érvényesítése, a verseny sem ment az elfajulástól, a versenyt is sokszor a haladás szempontjából épen nem kívánatos módon üzik, a mi nagy hátránnyal járhat ugy a vevőközönségre nézve, mint a tisztességes kereskedelmi és ipari elemekre nézve.

Minden ország törvényhozása, illetve judikaturája teremtett ugy a vevőközönség, mint a szolid és reális czégek részére védelmi intézményeket a verseny kinövésével. A német intézményt már előző cikkünkben ismertettük, ezuttal a francia rendszert akarjuk olvasóinknak bemutatni, mint olyant, a melyet a Svájcban, Olaszországban és Belgiumban is utánozni törekedtek. A francia rendszer azon a — minden más állam polgári törvénykönyvében is megtalálható — kártérítési elven alapszik, a mely szerint az, a ki bármily cselekedet által

másvalakinek kárt okozott, ezért a kárvalottnak kárpótlással tartozik (Code civil 1382. és 1383. §-ai). Hogy ez az általánosságban tartott törvényes kijelentés miképp szolgálhatott alapul a tisztességtelen verseny ellen való széleskörű eljárásra, az a francia törvénykezési eljárásból magyarázható meg. Az üzleti és ipari életből eredő peres kérdések (s a tisztességtelen verseny esetei mind ide tartoznak) a kereskedelmi bíróságok illetékessége alá tartoznak. Ezek a bíróságok pedig már a század eleje óta úgy vannak ott összeállítva, hogy a jogtudó bíró elnöklété alatt egy, kereskedőkből és iparosokból, szóval laikus elemekből álló tanács gyakorolja a bíraskodást. Az ekként összeállított bíróságok, a melyek az igazságszolgáltatásra nagy befolyást gyakoroltak, a törvény betűjéhez nem ragaszkodva, a Code civilnek említett szakaszait a legtágabb értelemben alkalmazták. Alkalmazták oly esetben is, a mikor a kártérítés csak közvetve okozott károk után volt megítélhető, pl. a tisztességtelen verseny eseteiben. Ezen az alapon azután elvi döntések útján oda fejlesztették a francia igazságszolgáltatást, hogy ez a tisztességtelen verseny ellen a leghatályosabb védelmet nyújtja és szinte fölöslegessé tette ennek az ügynek külön törvénnyel való szabályozását. Speciális törvényeket ott csupán a kereskedelmi czégek a védelmére, kitüntetések és érmek jogtalan használata ellen, valamint az áruvédegyek oltalmára alkottak.

A magyar corpus jurisban is található az intézkedéseknek egy egész nagy csoportja, a melyeknek éle a tisztességtelen verseny ellen irányul, a nélkül, hogy valósággal ezért alkottattak volna.

Sőt vannak oly általános jellegű törvényes intézkedéseink is, a melyeknek kellő végrehajtása szinte egymagában elegendő volna arra, hogy a verseny elfajulásának a lehetőség határai között eleje vétessék.

A mi mindenekelőtt az árumennyiség elpalástolásával elkövetett visszaéléseket illeti, e tekintetben a csomagokban stb. árusított czikkek mennyiség-tartalmának helyes megjelöléséről szóló 1893. XXXIV. törvény-cikk kielégítő módon intézkedik. Elrendeli, hogy a belföldi forgalomra szánt oly árukra nézve, a melyek a detail-kereskedésben kész csomagolásokban (dobozokban, kötegekben, vagy más tartályokban stb.) fordulnak elő és a melyek a vevő előtt sem le nem számoltatnak, sem nem méretnek, vagy mérlegeltetnek, hanem a közforgalomban zárt burkolatokban, vagy bizonyos darabszám, vagy méret szerint képezik az adásvevés tárgyát, a mennyiben a mennyiség a csomagon, vagy magán az árun (súly- vagy hossz méretben) megjelöltetik, ezen megjelölésnek a valósághoz híven és a törvényes mértékben kifejezve kell lennie. Fölhatalmazza a törvény a kereskedelemügyi minisztert, hogy rendelettel kötelezőleg állapíthassa meg bizonyos árukra nézve a mennyiség megjelölését a csomagokon. E tekintetben még csak az volna kívánatos, hogy a törvény végre is hajtassék, de természetesen csak azután, miután hasonló rendelkezések Ausztriában való életbeléptetése is biztosítva lesz, mert különben hazai törvényünk végrehajtása is számos, alig leküzdhető nehézségbe ütköznék és egyenlőtlen versenyviszonyok teremtetnének, a melyek hazai kereskedelmünket érzékenyen sújtának a szóban forgó intézkedéseknek csak hazánkban való életbeléptetése esetében.

A mennyiség-tartalom elpalástolásával szemben még a méter-mértékről szóló 1874. évi VIII. t. cz. s az ennek végrehajtására kibocsátott rendeletek, valamint a fémjelzésre vonatkozó szabályok tartalmaznak megfelelő intézkedéseket.

A mi az áru minőségének elpalástolásával elkövetett visszaéléseket illeti: különbséget kell tenni az áruk között olyformán, hogy más megítélés alá tartoznak az őstermelés közvetlen termékei gyanánt forgalomba kerülő czikkek és más alá az ipari munkának a termékei. A mezőgazdasági termények minősége némi szakértelemmel gócsóvi vagy vegyészeti vizsgálat stb. útján, sokszor pusztán megismeréssel vagy egyszerű izeléssel is meglehetősen biztossággal megállapítható, míg az ipari czikkek nagy részét még a vegyészet vagy a technika segéd-eszközeivel is alig lehet minőségileg pontosan meghatározni.

Az iparcikkre nézve nem foglaltatnak törvényeinkben ilyen rendelkezések, de ez alig is volna kivihető. Mert a fentebb előadottakon kívül utját állja ennek az a körülmény, hogy az ipari termékek minőségi jelzéseinek az ellenőrzése magát az ipart és az ipari czikkekkel üzőtt kereskedelmet bénítaná. A fogyasztókkal közvetlenül érintkező detailkereskedő rendszerint ugyanazokkal a minőségi jelzésekkel él, mint az a nagykereskedő, vagy gyáros, a kitől a cikket beszerzte. Mert sem akkora szakképzettséggel, sem annyi idővel nem rendelkezik, hogy bevásárolt áru minőségök tekintetében mindenre kiterjedő, alapos vizsgálatnak vehesse alá. Ennélfogva kénytelen megbízni a minőségnek abban a megjelölésében, a mit a nagykereskedő, illetve gyáros használ. A minőségi jelzésnek a valósággal megegyező voltáért azonban mégis ő volna felelős és az esetleges büntetésekért nem is szerezhetne magának kárpótlást attól, a kitől ő a cikket vásárolta, ha az illető például külföldi, a kire hazai törvényeink érvénye ki nem terjed. Ebből a felelősségből sok kellemetlenség, zaklatás hárulna a kereskedőre, a mit csak úgy kerülhetne el, ha teljesen tartózkodnék attól, hogy az általa forgalomba hozott áruk minőségi jelzéseket alkalmazzon.

Az előadottak szerint oly törvényes intézkedések, a melyekkel biztosítani akarnók azt, hogy az iparcikk minősége tekintetében használt jelzések a valóságnak megfelelőek, célra nem vezethetnek, sőt az elhárítani kívánt bajoknál jóval súlyosabb hátrányokat okoznának.

A törvényes rendelkezés is leginkább csak oly jelzőkre volna kiterjeszhető, a melyek az áru anyagára vonatkoznak, hogy ne lehessen pl. pamutárut lenvászonnak, vasat aczélnak, paraffin gyertyát stearin gyertyának stb. jelezni; és épen nem volna alkalmazható oly jelzésekre, a melyek csak minőségi fokot fejeznek ki, mert az, hogy mely cikk elsőrangú, finom, igen finom, középfinom, valódi, színét nem hagyó, eltérhetetlen stb., — subjectiv becslésen alapszik, és ezek valóságának meghatározására minden objectiv alap hiányzik. Hiszen alig van oly minőségű áru, melynél egy fokkal vagy árnyalattal jobb és esckélyebb minőségű nem léteznék, valamint pl. az az áru, a mely

színét nem hagyja közönséges vízben, lugos, vagy szappanos vízben, vagy pedig megfelelő vegyi eljárással színét hagyhatja stb.

A közönséget megtévesztő hirdetésekkel, a kitüntetések-, czímek-, és elismerő oklevelekkel, a czégbitorlással, az árujelzés utánzásával, és a származási hely elpalástolásával elkövetett visszaélések ellen, a melyek a tisztességtelen versenynek legsajátosabb és leggyakoribb esetei: általánosságban elegendő törvényes alapot nyújt az ipartörvény 58. §-a, a mely szerint egy iparos vagy kereskedő sem használhat czégen, nyomtatványain vagy hirdetéseiben oly jelzőket, jelvényeket vagy adatokat, a melyek a tényleges üzleti viszonyoknak vagy a valóságnak meg nem felelnek. Ezen az általánosabb jellegű rendelkezésen kívül az egyes esetekre még külön intézkedések is állanak fenn. Így pl. a közönséget megtévesztő hirdetések az ipartörvény 51. §-a tilalmazza, a mely szerint tilos iparhatósági engedély nélkül tömeges és gyors eladásra ingerlő módon eladni. A magyar korona czimerének használhatóságáról az 1883. évi XVIII. t. cz. intézkedik; az udvari szállítói czímnek használhatóságát pedig speciális rendeletek szabályozzák.

Az áruk származásának elpalástolásával elkövetett visszaélésekkel szemben is az ipartörvény 58. §-án kívül több speciális intézkedés nyújt védelmet. Így pl. a mezőgazdasági termények, termékek és czikkek, a természetes borok és az ásványvizek tekintetében kihágást követ el az, a ki ilyeneket oly elnevezés alatt vagy oly megjelöléssel árul, illetve hoz forgalomba, mely azokat származásuk szerint valósággal meg nem illeti.

A versenytárs üzletének ócsárlása, üzleti hírnevének vagy hitelének kisebbitése, ha oly módon történik, hogy az illetőt közmegegyezésnek teszi ki, vagy meggyalázó kifejezéssel illeti, vagy oly állítással, mely valóságát esetében büntető eljárás megindításának okát képezne az ellen, a kiről ez állítatott; rágalmozás büntetést vagy becsület-sértést vétségét képezi a büntető törvény XVII. fejezete értelmében.

Látjuk tehát, hogy a tisztességtelen verseny fogalma alatt összefoglalt mindennemű visszaélés eddigi törvényeink alapján is üldözhető. Az üzleti titkok elárulása és a versenytárs ócsárlása tekintetében — igaz — nincsenek törvényes intézkedéseink, de ilyenekre büntető törvényünk novellaris reformja alkalmával majd rákerül a sor. A többi visszaélés megátalása tekintetében nem is a törvényhozást illeti meg ennélfogva az aköz, hanem a végrehajtási közegeket. Mert csak a meglevő rendelkezések végre nem hajtása lehet az oka annak, hogy megfelelő törvényeink daczára is konstatalhatók a versenyviszonyok terén egyes kinövészek.

Mindent összefoglalva oda kell konkludálnunk, hogy a kormány előtt két ut áll. Az egyik az, hogy a meglevő, de különböző törvényekben szétszórt rendelkezéseket egy új, egységes törvényben foglalja össze, a mi a törvény technikai kezelhetőségét és áttekinthetőségét kétségkívül előmozdítaná. A másik az, hogy egy rendeletet bocsát ki, a melyben utalással az összes törvényes intézkedésekre szigorúan meghagyná végrehajtó közegeinek, hogy a tisztességtelen verseny elnyomása érdekében a meglevő törvényeket erélyvel hajtsa végre.

De semmi szükség nincs új törvényes intézkedések teremtésére és pedig első sorban azért, mert a meglevők sincsenek még végrehajtván. Csak azután, ha ezek végre leendnek hajtván és a tisztességtelen versenyüzelmek tünetei mégis mutatkoznak, akkor merül föl majd égető szükségképpen az a feladat, hogy új eszközökön és módokon gondolkodjunk, a melyek alkalmasabbak lesznek a kívánt cél elérésére. Semmi esetre sem kell azonban a német törvényt nálunk reczipiálni, először is, mert nálunk mások a viszonyok és kereskedelmünk is szolidabb bázison nyugszik, mint a német kereskedelem. Másodszor azért, mert csak tökéletes alkotásokat érdemes reczipiálni, a német törvény pedig nem az. Ezt a körülményt elismerik maguk a német bírák, jogászok és kereskedelmi kamarák is. De ez nem is csodálható, mert a kereskedelmi leleményesség minden tul járhat a törvényhozó eszén és mindig új meg új fajtáit találja föl azoknak az eszközöknek, a melyekkel szolid bázis hiányában is gyorsan meggazdagodni igyekeznek. Már most vannak a tisztességtelen versenynek újabb nemei, a melyekre a német törvény nem terjed ki, ilyenek a többek közt: a lavinarendszer szerinti eladás, ilyenek a titkos proviziók stb., a melyekről majd máskor.

Gabona-elővétel-uzsora!

I.

(Br.) Uzsora-e a gabona-elővétel vagy sem, ez az aktuális közgazdasági kérdések egyike. A gazdák illetőleg az agráriusok azt állítják, hogy igenis uzsora, míg ellenben a gabonakereskedők, mint azt a kereskedelmi és iparkamara e hó 22-én tartott értekezletén tapasztalhattuk, rendszeres kereskedelemnek tartják, mely első sorban a gazdák érdekeit szolgálja.

Eldöntve ez a kérdés még nincsen. A bíróságok ugyan részben már elvetették a súlykot, még pedig az agráriusok javára, csak hogy jogász körökben még koránt sincsen megfejtve ez a rebusz. Elmélkedhetünk tehát felette mi is, mellözve a jogi felfogásokat, pusztán a praktikus életből szerzett tapasztalatok alapján.

Miben áll a gabona-elővételi üzlet? A kereskedők állítása szerint ez semmi egyéb, minthogy a termelő, ha pénzre van szüksége, várható termését, részben vagy egészben, áruba bocsátja s a kereskedő az áruba bocsátott egyelőre láthatlan termést megveszi a látható termésnek azon napon érvényesülő árfolyama szerint.

Az agráriusok szerint azonban egészen másképp áll ez a dolog. Ők ugyanis azt állítják, hogy vannak némely gabonakereskedők, kik-

nek megbizottjai szelvényben bentazzák az országot, kiszaglásznak, hogy hol melyik gazdának van szüksége pénzre (és vajjon melyik gazdának nem volna erre szüksége?), visszaélnék esetleg annak gyakorlatlanságával, megvásárolják tőle várható termését olesón, igaz áron alul némi előleg révén és ily módon megfosztják azoktól a nyereségektől, melyeket később, az aratás után a jószágnak magasabb árfolyamon való értékesítése által érhetne el.

Ime ez a két felfogás uralkodik. A hogyan a kereskedők állítják, azoknak volna igazuk, de mihelyt a termelők érveit kell meghallgatnunk, tüstént nekik kell igazat adnunk.

Már pedig ott a hol két félnek van igaza, rendszerint egyiknek sincsen igaza. A jelen esetben szintén így van, ámde lássuk csak.

A kereskedők azt állítják, hogy ők gabonát vesznek. Gazdától vesznek s gazdának mi volna egyebe termésénél. Megveszik tőle tehát gabonáját, a mikor még lábön áll, vagy midőn esirázik még s ily módon biztosítják maguknak már előre az üzletet. Hátra van most még az ár. Tulajdonképen ez okozta mostanság a gabona-elővételi üzlet körül a sek bajt. A termelő ugyanis még aratás előtt eladta jószágát bizonyos áron. Csakhogy a kereskedő, a ki ezt a jószágot megvette, igyekezett ezen jó áron tuladni. Némi ügyesség, egy kis esellel a gabonátzsdén az árak emelkedni kezdtek. Egy-két esztendőben úgy történt, hogy mire a gabona szállítására került a sor, annak árfolyama két, három, sőt öt forinttal is meghaladta azt az árfolyamot, a melyen a gazda még télen, vagy tavasszal értékesítette várható termését. Ez természetesen rosszul esett. Különösen azok a gazdák kerültek kellemetlen helyzetbe, kiknek rossz termés esetén vetőmagot kellett drága áron vásárolniok, mialatt saját búzájukat már sokkal előbb potom áron vesztegették el.

Ez a való tényállás. Ebből meritik az agráriusok a kereskedők ellen az uzsora vádját és viszont ezt nevezik a kereskedők oly legitim üzletnek, mely a termelők érdekeit szolgálja.

Ez a rövid példa azt hiszem eléggé igazolja azt a fentebbi állítást, hogy úgy a kereskedők, valamint a termelőknek a gabona-elővételi üzlettel szemben elfoglalt álláspontoknak egyike sem helyes. Nem tekinthető tisztességes üzletnek a játék. És minthogy egy nem létező valaminek megvétele avagy eladása csak játéknak minősíthető, ennél fogva a gabona-elővételi üzlet sohasem emelkedhetik a tisztességes üzletágak sorába. De azért az agráriusoknak sincsen igazuk. Nincsen pedig azért, mivel őket az árkülönbszerek buzditották az elővételi üzlet ellen való állásfoglalásra. Ha úgy, mint néhány év előtt, az új áru ezután is leszorította volna a gabonaárakat, akkor a gabona-elővétel ellen bizonyára nem emeltek volna kifogást. De mivel egy-két év óta ennek ellenkezője történt meg, tüstént az uzsora sulyos vádját emelik a legtöbbször nagyon tisztességes szándéku kereskedő fejére. Az árfolyammal való argumentálás különben nagyon rossz színben tünteti fel az agráriusok világnézeteit. Tehát a gabona-elővétel ellen csak azért van kifogásuk, mert a búzának az ára az aratás után emelkedett? Ha ennek ellenkezője történik s a kereskedőnek drágán megvásárolt olesó búzáat kellett volna átvennie, a dolgok folyásával mindenki beérné.

Előre látható tehát, hogy a kormány, melynek kebelében most készül egy törvényjavaslat az elővételi üzlet szabályozására, sem az agrárok, sem pedig a kereskedők álláspontjára nem helyezkedhetik. Figyelemmel kell lennie ugyan a mezőgazdaság érdekeire, de nem szabad megfeledkeznie a kereskedelem érdekeiről sem. Az agráriusok, kiket eddigi sikereik úgy látszik teljesen kihozzák sodrúkból, sem maguknak, de legkevésbé az országnak használnak azzal, ha kereskedelmét minden áron erkölcsileg tönkre akarják tenni.

Bizunk tehát abban, hogy az államhatalom meg fogja találni azt a mértéket, melylyel a gabona-elővételi üzletet a termelő és a kereskedő érdekeinek megfelelőképen szabályozni lehessen. Mert foghatnak fenn olyan esetek is, a midőn a gazda érdeke az, hogy várható termését jó előre értékesíthesse. Utóvégre mindenkinek megahagyandó eszelekvési szabadsága. A törvény szigora pedig csak ott alkalmaztassék, a hol a játék és rosszakarat kétségtelenül bebizonyítható.

Közgyűlések és mérlegek.

Az Első magyar részvényserfőződe e hónap 19-én tartotta évi közgyűlését Pucher József elnöklété alatt. Az előterjesztett igazgatósági jelentés szerint az 1898. október 1-től 1899. szeptember 30-ig terjedő időszak alatt is rendes üzemben volt a serfőző. A vidéki üzlet érdekében Temesváron, Kecskeméten, Gyulafehérváron és Nagyváradon raktárakat építettek, melyeknek építési költségei 107,856 frtot tettek ki. A gép-számlán is mutatkozik 62,764 frt többlet, mely újabb beruházásból származik. A törlési alap-számlán 101,503 frtot írtak le. A tavalyi nyereségmaradvánnyal 284,812 frt állt a közgyűlés rendelkezésére. Ebből osztalékkul 70 forintjával 210,000 frtot ízetnek ki, a jutalékok levonása után fenmaradó 32,901 frtot új számlára írják. A felmentések megadása után igazgatósági ülés volt, a melyen főkönyvelővé sárfalvi Nagy Aladárt nevezték ki.

A Bihari erdőipar és mészégető részvénytársaság mérlege 51,927 frt veszteséggel záródik, mihez hozzáadva a múlt évi veszteséget, a mérleg hiánya 90,316 frt. A részvénytőke 500,000 frt, a hitelezők és kétes követelések 341,072 frt, az értékesülők 74,857 frt; ezzel szemben az épületek, telkek és berendezések 81,672 forint, vasut, forgalmi eszközök 588,998 frt, fűtőanyag 63,589 frt, mészberendezés 17,505 frt, személy-, alapítási és költségzsámbla 58,190 frt. A december 3-dikára összehívott közgyűlés napirendjére a tőkefelemelés is ki van tűzve.

A „Flóra“ első magyar stearingyerta- és szappangyár részvénytársaság május 31-ikén lezárt mérlege 59 frt veszteséggel záródik, mit a múlt évi nyereségátvitelből fedeztek, úgy hogy a mérleg 4114 frt nyereséget mutat. A részvénytőke 2,000,000 frt, az értékesülők tartalék 165,000 frt, hitelezők 350,925 frt, elfogadványok 100,000 frt; ezzel szemben a gyártelep értéke 1,512,053 frt, adósk 841,508 frt, mindennemű készlet 220,493 frt, külön telek 22,086 frt, váltók 13,333 frt.

A Kőbányai polgári serfőző részvénytársaság 1898/99. évi szeptember 30-ikán lezárt mérlege 112,728 frt nyereséget tüntet fel. A mérleg szerint volt a részvénytőke 2,000,000 frt, tartalékok 77,395 frt, értékleírás 330,711 frt, elfogadványok 468,600 frt, hitelezők 131,360 frt, a kincstár követelése 476,310 frt; ezzel szemben a gyártelek és gyárépítés 1,117,939 frt, gépek és berendezés 496,459 forint, hordók 413,867 frt, nyers anyag 433,194 frt, városi telek 95,408 frt, városi és vidéki raktárak 42,294 frt, felszerelések 32,665 forint, iparvágány 32,999 frt, fogatok 23,540 frt, követelés bankoknál 139,001 frt, adósk 724,995 frt.

Közlekedés.

Uj vasutak. A Magyar Északnyugati Helyiérdekű Vasutnak Kutti állomástól a morva határig terjedő vonalrészén, a Kaiser Ferdinánd-Nordbahnhoz folytatott hosszas tárgyalások után közelebb megkezdtek az építést. E mindössze hét kilométernyi hosszú vonallal s a vele egyidejűleg megépítendő 10 kilométer hosszú s a Nordbahn Lindenburg állomásához csatlakozó osztrák vonalrészszel végre megoldást nyert az a cél, hogy a Felvidék répatermelését a morvaországú cukorgyárakba szállíthassa és a budapest-brünni relációban a legközelebbi irány megvalósuljon. A rövid összekötő vonal legjelentékenyebb építménye természetesen a Morva folyó áthidalása, melyet egy 50 méter hosszú medernyílással és négy, egyenként 40 méter hosszú ártéri nyílással terveznek. Három 40 méteres nyílás magyar területre esik. A két ország határa a hid közepén van. Az érdekelt vasutak hosszas tárgyalás után abban állapodtak meg, hogy határállomássá a Magyar Államvasutak morvavölgyi vonalának Kutti állomását teszik, melyet e célból megfelelőleg bővíteni kell. A kereskedelmi miniszteriumban tegnap tartották meg Mándy miniszteri tanácsos elnökletével a Szepes-Belától Neumarkt irányában az ország határáig 48,4 kilométer hosszúságban tervezett vasut engedélyezési tárgyalását. A tervezett vasuti vonal Szepes-Béla—Barlangliget állomástól indulna ki. Az építési tőkét kereken négy millió forintban állapították meg, a mi kilométerenként 82,645 forint. Magára az alapépítményre kilométerenként 47,837 forintot kell fordítani. A kereskedelemügyi miniszter elrendelte az érvölgyi Helyiérdekű Vasut turdossin—suchahórai harmadik szakaszának műszaki bejárását. A bejárás november 24-én kezdődik a turdossini állomáson.

A Duna—Odera-csatorna osztrák kézen. A magyar kormánynak az a szándéka, hogy komolyan felkarolja a Duna—Odera-csatorna ügyét, úgy látszik nagyon sürgőssé teszi az osztrákoknak erre vonatkozó terveit. Bécsből jelentik ugyanis, hogy a kereskedelemügyi miniszter legközelebb a Duna—Odera gyors kiépítéséről törvényjavaslatot fog a Reichsrath elé terjeszteni. A törvényjavaslat szerint a csatorna a német víziutakba Olsan porosz helységgel szemben fog az Odera-ba beágnazni. Az ottani kikötő az északi vasut fővonalán épülne. Az erre vonatkozó tervet már elkészítették. A terv szerint a kikötő 600 tonnás hajókra volna berendezve. A csatorna hosszúsága 276 kilométer lesz és építési költségeire 75 millió forint van előirányozva. Az építést mielőbb megkezdének. Tervezik továbbá, hogy a csatornát a Viztulával is összekötik.

A Déli vasut magyar vonalai az utóbbi időben többször kerültek szóba s legutóbb azt is jelentették, hogy a kereskedelemügyi miniszter elrendelte a vasut egész magyar hálózatának megvizsgálását. Alighanem ezzel van összefüggésben az, hogy báró Chlumetzky, a Déli Vasut elnöke, Egger udvari tanácsos vezérigazgató társaságában Budapestre érkezett a kereskedelemügyi miniszterrel a vasut vonalaira vonatkozó különböző kérdések megbeszélése végett. A Bud. Tud. jelentése szerint báró Chlumetzky látogatása a miniszterelnöknél és a kereskedelmi miniszternél tisztán csak udvariassági aktus jellegével bír.

Vegyes közlemények.

A „Mercur Évkönyve“, melyet t. előfizetőinknek lapunk január 1-i számával együtt fogunk megküldeni, már javában készül. Az évkönyv, mely Magyarországon páratlan a maga nemében, az idén bővített tartalommal fog megjelenni. Sem fáradságtól, sem anyagi áldozatoktól nem riadtunk vissza, csak hogy minden igényeknek megfelelő évkönyvet nyújthassunk előfizetőinknek.

Az évkönyv összeállítása alkalmából ismét rá kell mutatnunk arra a sajnálatos körülményre, hogy a közönség még mindig nem tud kivételt tenni a sorsolási lapok közt. Innen ered azután, hogy nemcsak igen sok főnyeremény, de néhány ezer kisebb-nagyobb nyeremény,

összesen több mint 20 millió forint lever gazdátlanul. Eltekintve azonban a nyereségektől, a kamatozó sorsjegyeknél határozott veszteséget jelent a kisorsolt sorajegy beváltásának elmulasztása. Mert a kisorsolt sorsjegyek kamatszelveit beváltják ugyan, de minthogy a sorsjegyek kamatozása a kisorsolás folytán megszűnik, a hiányzó kamatszelveiket később a névértékből vonják le.

Reformok a gabonatözsden. A kötelező koronaértékszámítás alkalmával tözsdei körökben a hivatalos árfolyamjegyzést a gabonatözsden olyképp akarják módosítani, hogy a jegyzett ár ne mint eddig 100 kilogrammra, hanem 50 kilogrammra vonatkozzék. Minthogy a jegyzésnek ez a módja egyértelmű volna a tizedes rendszertől való eltéréssel, a gabonakereskedelemben nézve semmiféle előnyről nem járna, indokolatlannak tartjuk ezt a reformot.

Az Aradi polgári takarékpénztár. Lapunk múlt számában már megemlítettük, hogy a fenti bukott takarékpénztár visszaállítására az eljárási székességi mozgalom indult meg. A mozgalom élén mint újlag értesülünk, Tedeschi Viktor az aradi kereskedelmi testület elnöke áll.

Minthogy a takarékpénztár rekonstrukcióját ily körülmények közt valószínűnek tartjuk, ismételt felhívjuk az érdekeltek figyelmét már a múlt alkalommal említett és azóta más oldalról is megerősített körülményre, hogy mindenfelé az országban bizonyos hajtvadászat indult meg az Aradi polgári takarékpénztár záloglevelei után. Ugy látszik, egyesek jól ki akarják használni befenteségüket s iparkodnak kedvezőtlen hírek terjesztése által a különben is megrémített záloglevéltulajdonosoktól a zálogleveleket olcsó áron megszerezni. Hogy ezzel a rekonstrukciós ügynek mennyit ártnak, azt nem kell bővebben fejtegetni. Éppen azért szükségesnek véljük erre a visszasságra újlag rámutatni.

A betéti kamatláb emelése. Bankkörökben legutóbb az a hír terjedt el, hogy a Pesti magyar kereskedelmi bank jövő év január 1-től fogva 5%-kal fogja kamatoztatni a nála elhelyezett betéteket. Az indító okot erre nézve állítólag az szolgáltatja, hogy a bécsi bankok és takarékpénztárak körlevelekkel árasztják el az országot, melyekben kijelentik, hogy a náluk elhelyezett takaréki- és folyószámlabetétek után 5%-ot fizetnek. A bécsi bankok eme tolokodó maguktartását már mi is szóvá tettük, mindazonáltal bizunk a magyar tőke disztigáló képességében és nem hisszük, hogy tolokodásukkal Magyarországon ezélt érnének. Azért az egy fél százaléknál nagyon is sokat igényelnek, különben is gyengülő bizalmunkból a mi drága szomszédaink.

Ausztria a magyar sertések ellen. Ugy látszik, hogy kedves szomszédaink bosszút szándékoznak állani rajtunk azért, mivel a kvótát nem engedték kényük-kedve szerint felszórólni. A bosszuhadjáratot a magyar sertések elleni hájzával indították meg. Az egyik sertésszállítmánynál mindenáron a sertésvész tüneteit ismerték fel s ez alapon határozottak el a magyar sertésbevitel ellen azzal az indoklással, hogy Kőbányán ismét kiütött a sertésvész. Sertéskereskedelmünket ez a tilalom rendkívül súlyosan érinti és éppen ezért a magyar kormány sürgős intézkedéseket fogantatott ezen tilalom visszavonására, melyeknek azonban mindezekig nem volt eredménye.

A Dunagőzhajózási társaság és az osztrák kormány. A D. D. S. G.-re rájár a rud, a mióta nálunk is kezdik belátni a dunai hajózási fejlesztésének nagy gazdasági fontosságát. A D. D. S. G., melynek az osztrák kormánytól nyereségi szabvenezió-egyezménye a jövő év végéig lejár, siralmas feliratot intézett az osztrák kormányhoz, melyben utal erre a körülményre és egyúttal felvilágosítást kér az osztrák kormánytól a jövőbeli szabvenezió dolgában elfoglalt álláspontjáról. A felíratra az ideiglenes válasz már megérkezett és azt tartalmazza, hogy az osztrák kormány teljesen átérzi a dunai hajózási fejlesztésének nagy fontosságát.

Ugy látszik tehát, hogy a D. D. S. G. megkapja továbbra is az 500,000 forintos szabveneziót, melyre azonban nagy szüksége is van, minthogy az ezidél deficiitje meg fogja haladni az 1 millió forintot. A részvényeseknek tehát kevés fog jutni az idén.

A téglakartell. Szakkörökben eredő hírek szerint a budapesti téglagyárosok kartelljének létrejötté befejezett ténynek tekinthető. A kontingentálás vitás kérdéseit is kiegyenlítették és most már csak formálisak vannak hátra. Az egész budapesti téglaiüzlet 1900. januártól kezdve egy kézben lesz összpontosítva, annak az új részvénytársaságnak a kezében, melyet az érdekeltek direkt a végből már legközelebb megalakítanak 1 millió korona alaptőkével. Az új vállalat alapszabályai értelmében téglát hitelbe nem ad, hanem csakis előzetes készfizetés mellett. Csupán legelső rangú czegek kapnak 1—2 heti elszámolásra téglát, ez esetben is a számlaösszeg minden héten kifizetendő. Az eladási ár véglegesen megállapítva még nincsen, de valószínűleg 16½ ft és 17 ft között lesz. A kartellben részt vesznek az összes budapesti környékbeli és dunamenti számottevő téglagyárak.

Az Osztrák Hitelintézet pöre, mely tudvalevően az alapítói mint felelősségi törvényszék jogok körül folyt, már eldőlt. A bécsi kereskedelmi bíróság tárgyalta Beer és Fia czég erre vonatkozó ügyét, a melyet a járásbírósg úgy döntött volt el, hogy érvénytelennek nyilvánította az augusztus 22-iki közgyűlés határozatának azt a részét, a melyben az alapítók számára föntartották a jogot a kibocsátandó részvények harmadrészenek átvételére. A járásbírósg azzal okolta meg ítéletét, hogy a részvénytőke nem 60 millió forint; a mennyit pedig az alapszabályok ennek a jognak a gyakorlására előírnak. Dr. Brücke törvényszéki bíró berekesztette a tárgyalást és a bonyolult

jogviszonyokra utalva, tudomására adta a feleknek, hogy az ítéletet írásban fogják velük közölni. Bécsi bankkörökben feszült érdeklődéssel várják ezt az ítélethírdetést.

Az iparos-számlák kifizetése. A kereskedelmi miniszter tudvalevően átiratilag értesítette a többi miniszteriumot, hogy különösen az építő-ipar a fővárosban mily válságos helyzetbe jutott. Az egyes miniszteriumok ez értesítés következtében intézkedtek, hogy az iparosok számláit késedelem nélkül fizessék ki. Eddig a teljesített szállítások vagy munkák után járó pénz kiutalása hónapokba került, míg most a számlákat azonnal kifizetik.

A Darányi-féle munkás-törvény, melynek immár két éves a múltja, köztudomás szerint országsszerte pompásan bevált s nevezetesen az agrárszozializmus exponált pontjain érezteti kitűnő hatását. A Szabolcsmegeyoi Gazdasági Egyesület érdekesen nyilatkozik a törvénynek arról a hatásáról, mely például Szabolcsmegeyében jelentkezik. Tudvalevő, hogy ez a megye volt a szoczialis mozgalmak fészke, a hol a törvény életbelépeése idején a munkások nem akarták munkásigazolványukat kiváltani, sőt a hol a munkások elégtelensége munkásforrongásban is jelentkezett. Azonban a mióta a munkások megismerkedtek a törvény rendelkezéseinek humanus intenczióival, ez idén nem fordult elő már egyetlen eset sem, mely hatósági megtorló intézkedést tett volna szükségessé. Ennél fényesebb sikert a munkásügyek rendezése terén bizony remélni sem igen lehetett.

Vidéki városok pénzüveletei. A kedvezőtlen pénzüviszonyok természetesen megnéhezítik a vidéki városok pénzüszükségletének fedezését is. Nagyvárad város tudvalevően színházat épített, de a kellő pénzt nem tudta még beszerezni. A város most már másodízben küld ki bizottságot a szükséges kölcsön ügyében, mivel a polgármesternek első küldetése meghiúsult; a fővárosi pénzüintézetek ugyanis nem akarták a kölcsönt megkötni. Szerencsésebb volt Békés-Csaba városa, mely egy 20,000 holdas birtokot vásárolt meg parcellázás czéljából. A művelet végrehajtására Békés-Csaba városa egy bécsi biztosító-társaságtól vett föl 1,350,000 forint jelzálogkölcsönt. A jelzálogkölcsönért a város 4½ százalékos kamatot fizet.

Új postabélyegek. Tudvalevő, hogy 1900. évi január 1-vel koronaértékben számított új postai értékekkel hoznak forgalomba. És pedig a következő új postabélyeg adják ki: 1 fillér, 2 fillér (az 1 filléres levélbélyeg csak kiegészítő jegy lesz, a 2 filléres hírlapbélyeg marad); 3, 4, 5, 6, 10, 25, 30, 50, 60 filléres, 1 koronás és 3 koronás postabélyeg-jegyek. Lesznek továbbá 6 filléres (helyi forgalomban) és 10 filléres (továbbmenő), zárt levelező-lapok. A nyílt levelező-lapok belföldi forgalomban 4 filléres, válaszra szánya 4—4 filléres postabélyeg-jegyekkel lesznek ellátva. Az 5 filléres levelező-lapokat Ausztriával, Bosznia- és Hercegovinával, Németországgal, Szerbiával és Montenegróval való forgalomban, a 10 filléres levelező-lapokat pedig a nemzetközi forgalomban fogják használni. Ezenkívül nyomtatnak kis- és nagyobbalakú 10 filléres levélborítékot. A szállítólevelek értéke megmarad koronaértékre átszámítva. Nyomatnak továbbá 10 filléres postatakarékpénztári lapot és 62 filléres távirati lapot. A mostani bélyegjegyek és postabélyegek egy ideig még forgalomban maradnak. Külön hírdetményben fogják közzétenni azt a határidőt, midőn a mostani bélyegjegyek a forgalomból teljesen kivonotnak.

Szakirodalom.

Politikai és közgazdasági évkönyv 1900.*) Közgazdasági irodalmunk rendkívül szegény. Ebben a tekintetben hazánk alig állhat meg a kulturállamok sorában. Mert míg a szépirodalmi könyvek-nél kezdünk már belejönni az ébredés korszakába, addig a közgazdasági viszonyok iránt érdeklődők száma nálunk még mindig nagyon csekély. Ily körülmények közt azután nem esodálkozhatunk azon, ha legkiválóbb íróink is jól fontolóra veszik, mielőtt ilyen irányú könyvek megírására és kiadására határozotnak el magukat. Föltétlen díszet és elismerés illeti tehát Székely Sámuel a „Politikai Hetiszemle“ szerkesztőjét azért, mivel szembe mert szállani a közönség nembánomságával, rég kipróbált nagy tudásával, munkát és költséget nem kímélve, megszerkesztette a Politikai és közgazdasági évkönyv 1900. évi első évfolyamát.

Az évkönyv tartalmáról tájékozást nyújtanak a főbb fejezetek alábbi czíméi:

Történet és alkotmány. (Az összes külföldi államok újabbkori történetének és alkotmányának ismertetése.) Az év története. (Az összes külföldi államok története 1899-ben.) Európa uralkodó családjainak genológiája, Diplomácia és konzuli kar, Hadügy. (Az osztrák-magyar monarchia és a külföldi hatalmak hadiszervezetének és hadierőjének részletes ismertetése 20 statisztikai táblázattal.) Magyarország története 1809-től 1867-ig. A nemzetiségi kérdés történeti fejlődése és mai állapota, A magyar alkotmány, A parlamenti év története, A főrendiház és a képviselőház összes tagjainak életrajza, Közgazdaság. (Államháztartás, Államvagyon és államadósság, Magyar föld terhe, Földmívelés, Szőlőmívelés, Állattenyésztés, Vasutak, Posta, Táviró és telefon, Posta-takarékpénztár, Kereskedelmi és iparkamarák, Áruforgalmi statisztika, Belvízi hajózási, Tengeri hajózási.) Pénzügyi utmutató. (Tözsde, Takarékpénztárak, Bankok, Biztosító-intézetek. Nagyobb ipari vállalatok részletes ismertetése.) Ipar. (Nagyipar, Kézművesség és kisipar, Háziipar.) Közoktatás és kultúra. (A hazai közoktatás összes ágainak bemutatása, a tudományos, irodalmi és művészeti intézmények ismertetése.) Végül a Főváros. (Budapest mai állapotának és fejlődésének összehasonlítása Európa metropolisainak viszonyaival és intézményeivel.)

Amde ezzel az évkönyv gazdag tartalma még koránt sinesen ki-merítve. Mert a mit a korról élő művelt embernek tudnia kell, minden

*) Ára 8 korona. Megrendelhető a „Politikai Hetiszemle“ kiadóhivatalában (Budapest, Főherceg Sándor-utca 19. sz. a.).

olyan szépen, kimerítően és könnyen tájékoztatható módon van ebben az évkönyvben egybeállítva, hogy ez által nemcsak a mű szerkesztőjének, de a magyar szakirodalomnak is legfőbb dícséretére válik.

Az évkönyvet, melynek megjelenése ezután minden évben közgazdasági esemény számba fog menni, s a mely tartalma és kiállítása révén díszét képezi könyvpiacunknak, meleg figyelmébe ajánljuk az ország minden intelligens könyvbarátjának.

Szerkesztői üzenetek.

A „Mercur” szerkesztősége ebben a rovatban készséggel szolgál mindennemű felvilágosítással és kéri t. előfizetőit, hogy a szerkesztői üzenetek rovatát minden alkalommal igénybe venni sziveskedjenek.

Az V-ik osztályosrajtók első húzásának nyereseményjegyzékét a jelen számmal ingyenmelléklet gyanánt küldjük szét.

Zólyomi előfizető. Ha a cinikus hang, mely néhány során végig vonul, megrovást jelent számunkra, úgy akkor, engedelmet e kifejezésért, de ön igazgatótanal velünk szemben. Ha lapunkban osztalékokra nézve becslest talál, nyugodt lehet arra nézve, hogy ezek pozitív adatok. Sziveskedjék visszaemlékezni arra a közleményünkre, melyben először foglalkoztunk behatóan a Drasche dolgaival. Megirtuk akkor, hogy a Drasche mindenféle válság mellett annyit fizethet osztalékul mint az előző legkedvezőbb években. A Drasche egyik igazgatósági tagjának szószó szerinti nyilatkozatát közzétük akkor, melyben meg van mondva, hogy a jelen évi osztalék a részvények árfolyamától tétetik függővé. Magasabb árfolyam mellett magasabb osztalék. Az árfolyamok pedig — tetszik látni — változnak.

B. H. Vr. Ertesítélésünk szerint a VIII-X. kerületi takarékpénztár részvényére még 10-20 fírt körül majd kifizetésre. Pontos adatok nem léteznek, mert az eredmény a különféle leszámolásoktól függ, melyek azonban rendben folynak. A városi villamos vasút-részvények vételére ma már inkább tartjuk alkalmassnak az időt. Mert valószínű, hogy a pénzviszonyok javulásával ezeknek az árfolyama is javulni fog. Hogy vajjon elérik e ismét a 300 fírtos árfolyamot? A mai tizletmenetük alapján semmiestre. De hát minden jobbra fordulhat még.

F. K. Budapest. A felszámolás alatt levő gazdák és iparosok hitel-szövetkezetéről újabb kedvezőbb híreket kaptunk. Azt hisszük tehát részjegyeit fog még valamit kapni. Valami kiváló eredményre azonban ne számítson.

Egy nagyon régi előfizető. A Genois-sorsjegyeknek február 1-én volt és jövő évi február 1-én lesz húzásuk. Lapunkban közölni fogjuk.

K. J. Ha csak kamatozó sorsjegyeket nem óhajt, akkor az 1870. évi magyar nyeresemény-sorsjegyeket tartsa meg. A levelében említett szám nem huzatott.

Polányi ur New-York, Schuster V. ur, (t. L. Nagy-Károly, sorsjegyeik nem lettek kihuzva.

Iősb Grünwald S. ur. Sorsjegyei nem huzatuk. A kért sorsjegyek pedig még érvényben vannak.

St. L. Die Rudolf-Lose Nr. 1310 23 bis 36 wurden am 1. Juli 1899 mit je fl. 11.60 gezogen und können bei der Bank- und Wechselstube A.-G. Mercur eingelöst werden.

Jakab J. ur. A 4867/12. számú Jősziv-sorsjegye 2 fírt nyert. A többi még nem lett kihuzva.

Felelős szerkesztő: Berger Mór.

Kiadótulajdonos: „Mercur” bank- és váltóüzlet részvénytársaság.

Sorsolások.

1864-iki cs. és kir. államsorsjegy-kölcsön.

133. sorozat- és számluzás 1899. évi december 1-én Bécsben.

1864er k. u. k. Staats-Anlehen.

133. Serien- und Nummern-Verlosung am 1. Dezember 1899 in Wien.

A „Mercur” magántávirata. — Privattelegramm des „Mercur”.

Kisorsoltatott 44 sorozatszám. — Verlost wurden 44 Serien.

25 50 136 165 193 405 841 1093 1103 1207 1213 1244 1256 1348
1383 1411 1444 1463 1470 1537 1760 1853 1926 2182 2210 2251
2273 2357 2365 2653 2704 2736 2748 2770 2860 2880 3030 3038
3133 3292 3320 3414 3492 3818

Nyeresemények: — Treffer:

Sor.	Sz.	o. é. fírt	Serie	Nr.	fl. ö. W.	Sor.	Sz.	o. é. fírt
25	20	400	1463	51	400	2770	34	400
193	68	10000	1463	95	400	2770	98	400
841	1	400	1470	15	400	2860	27	400
841	5	400	1470	16	400	2880	67	400
841	35	400	1470	46	400	2880	68	400
1093	94	400	1926	64	400	3030	19	400
1103	6	2000	2251	2	400	3030	25	400
1207	12	5000	2251	18	400	3030	55	400
1207	95	400	2273	21	1000	3030	57	400
1213	33	400	2273	69	400	3133	57	400
1244	100	2000	2357	14	400	3320	23	400
1256	48	1000	2365	12	400	3320	40	400
1348	27	400	2365	41	400	3320	52	400
1348	40	5000	2653	80	400	3492	56	1000
1383	33	400	2748	15	20000	3492	65	150000
1411	3	400	2748	17	400	3818	13	400
1463	16	400	2748	38	400			

és 200 fírtot nyer minden ezen sorozatokhoz tartozó többi 4350 szám — und 200 fl. ö. W. gewinnen alle übrigen in obigen Serien enthaltenen 4350 Nummern. A kifizetés 1900. márczius 1-től kezdve történik. — Legközelebbi húzás 1900. június 1-én. Főnyeresemény 150,000 fírt.

Die Auszahlung erfolgt vom 1. März 1900 ab. — Nächste Verlosung am 1. Juni 1900. Haupttreffer 150,000 fírt.

Kifizetési táblázat. — Auszahlungs-Tabelle.

Nyeresemény	Le 20%	Marad	Treffer	20% huzag	Netto
150000	29980	120020	2000	380	1620
20000	3980	16020	1000	180	820
10000	1980	8020	400	60	340
5000	980	4020	200	20	180
Fél sorsjegyeknél:					
75000	14990	60010	1000	190	810
10000	1990	8010	500	90	410
5000	990	4010	200	30	170
2500	490	2010	100	10	90

Hátralékok: — Restanten:

Sz. — Nr.: 6 16 23 28 29 42 48 51 54 60 61 62 64 65 68 70 72 73 76
77 79 82 84 86 87 88 91 97 102 104 106 107 110 113 116 119 121 123 125 128
129 130 131 133 144 145 150 153 154 157 158 160 166 172 175 180 183 184 190
192 195 197 200 204 207 213 214 223 225 228 229 230 236 240 243 244 245
246 247 248 253 255 260 262 264 266 267 271 277 280 281 282 284 285 288
291 294 296 298 305 307 314 320 322 324 332 333 337 339 346 347 349 352
356 359 361 364 366 370 371 375 378 386 389 390 391 396 397 402 406 408
413 420 442 448 449 455 456 460 463 469 473 481 486 488 489 492 495 499
500 503 505 510 511 518 519 520 531 532 533 535 538 540 541 547 550 551
553 554 556 560 563 573 574 575 580 584 589 592 594 595 610 612 614 615
619 628 629 637 640 647 649 651 664 668 669 672 673 678 684 686 687 699
702 704 705 712 717 718 722 724 726 729 734 741 742 744 746 747 750 752
754 756 758 760 762 763 764 766 773 774 785 788 792 793 794 796 798 799
801 805 810 812 815 816 817 822 825 828 832 845 846 853 854 856 857 859 860
861 864 869 870 872 873 874 875 880 882 886 889 890 892 896 897 898 899 904
909 912 914 917 918 919 923 924 934 935 938 944 952 954 955 956 960 961 964
965 972 973 974 977 978 981 987 991 993 995 996

1000 003 004 009 010 012 014 015 016 021 026 032 033 036 038 048 051
058 060 064 070 072 073 077 085 094 095 098 099 102 110 114 119 128 136
138 141 142 143 148 149 150 156 157 161 163 164 165 168 170 174 176 177 178
181 189 190 193 200 205 208 209 210 212 215 216 217 218 223 227 228 232 240
241 245 246 248 255 260 263 264 265 266 268 271 274 275 276 278 281 286 288
298 304 307 310 311 312 313 314 323 325 327 335 336 337 338 344 355 360
361 362 363 364 367 373 374 376 387 388 394 398 403 405 410 412 418 419
421 425 427 428 429 430 431 434 435 437 438 439 443 447 448 450 451 454
457 458 459 465 471 474 483 486 488 490 493 496 498 505 506 512 515 516 519
520 523 524 525 526 527 531 532 533 535 538 549 550 551 555 556 560 564 568
570 571 588 589 596 601 605 613 621 626 627 632 635 643 665 666 668 670 673
674 676 681 682 685 686 689 709 714 715 716 718 719 721 728 730 732 734 735
738 739 749 757 762 764 766 768 772 776 777 779 780 782 783 785 787 789
790 792 797 800 803 805 808 809 811 812 815 816 822 829 831 834 840 849 851
855 856 858 860 861 863 864 865 871 872 874 876 884 887 888 890 894 908 910
914 915 917 921 922 924 927 929 930 934 938 941 953 958 960 961 962 965 970
973 975 977 978 980 981 982 987 990 992 998

2000 003 005 007 008 009 013 015 017 019 021 022 026 029 032 033
037 039 041 043 046 048 049 050 054 055 057 058 066 073 074 075 079 082
083 086 087 088 089 095 096 101 107 109 112 113 118 119 120 121 124 126 130
136 140 141 142 147 148 152 155 160 166 169 171 175 179 180 191 197 199
201 204 207 209 211 213 214 216 220 221 223 224 230 231 237 240 242 244 247
253 254 259 260 262 264 267 277 280 282 292 294 295 298 299 300 304 310
320 321 331 364 368 372 373 375 382 384 385 387 388 392 395 399 403 407
408 409 410 413 417 438 443 447 448 448 450 454 455 461 462 463 467 469 470 482
483 486 492 493 496 498 500 504 505 506 507 508 511 517 518 519 520 525 526
529 531 533 535 537 538 540 542 543 546 548 550 557 563 564 579 581 582 583
586 592 594 595 596 597 602 606 610 615 623 627 632 636 640 642 643 645 647
648 649 651 654 656 657 658 659 664 665 666 667 668 669 670 674 677 679 684
694 707 708 715 716 718 721 722 723 724 727 728 730 731 734 735 737 744 749
753 764 774 775 780 781 782 783 785 792 798 800 801 803 805 806 807 815 817
820 821 829 838 839 842 846 853 858 859 863 865 871 872 874 884 886 888 889
898 906 907 911 916 919 920 932 936 942 945 946 950 951 954 961 966 966 970
973 980 982

3048 051 056 060 062 064 065 068 070 071 072 074 075 078 082 083 086
089 091 094 095 097 106 108 110 113 114 115 122 136 137 138 143 148 160 163
164 166 167 168 174 177 179 181 187 188 194 200 201 204 206 208 211 217 223
228 233 233 241 243 256 266 267 269 271 275 276 277 282 287 299 307 300
302 307 308 311 312 314 318 328 330 332 333 336 338 339 346 348 349 352 353
361 365 381 385 403 435 443 446 455 457 458 459 466 469 474 475 478 480 481
482 485 486 488 493 494 498 502 505 507 514 515 517 518 519 521 523 526 528
547 548 551 557 561 563 566 568 578 579 583 584 586 587 588 591 592 593 594
603 606 608 616 617 619 621 623 624 633 636 638 639 650 656 658 659 675 677
681 682 684 685 686 694 695 699 700 701 702 704 709 713 720 721 724 727 734
739 744 748 757 760 768 770 772 777 778 783 786 792 793 795 796 814 820 822
825 826 831 832 833 834 837 839 841 842 849 852 854 855 857 858 862 870 876
877 878 880 887 890 892 894 895 901 902 903 906 908 911 912 913 915 918 920
924 928 939 942 948 954 958 960 965 968 969 973 986 993

1886. évi 2 1/2%-os Brüsseli 100 frkos sorsjegyek.

78-ik sorsolás 1899. november hó 15-én.

Brüsseler 2 1/2%-ige 100 Frcs-Lose v. J. 1886.

78. Verlosung am 15. November 1899.

Kihuzattak a következő sorozatok. — Verlost wurden nachstehenden Serien

16 7124 7231 8484 8851 9034 10719 14212 15411 16479 16515
16899 17100 18923 18988 20647 21410 21676 21680 23728 24335
25149 26377 26641 28852 29183 29623 33752 34665 35548 39451
41090 41582 44498 49339 50463 52191 52602 55177 56823 57694
57890 58313 63091 65990 69438 71685 72291 72343 74121 74588
74746 75785 76094 79144 80274 80807 83557 85335 86840 89576
90356 91740 94496 95724 96926 98119 100260 101383 104000
104822 105923 108602 110184 111582 114137 115480

Ezek közül nyertek: — Darunter gewinnen:

Sorozat	Sz.	Frank	Serie	Nr.	Francs	Sorozat	Sz.	Frank
16	18	25000	41582	15	150	80807	2	150
7231	5	500	52602	11	150	86840	22	150
8484	7	150	52602	17	150	98119	7	150
8484	24	150	69438	14	150	100260	15	150
15411	4	250	69438	17	150	104822	16	150
20647	7	150	72291	16	150	108602	14	150
29183	7	150	72343	18	150	108602	16	150
33752	11	150	79144	7	1000	108602	25	250
34665	25	150						

A fenti sorozatokban foglaló többi szám egyenkint 110 frkkal huzatott. — Alle übrigen in obigen Serien enthaltenen Nummern gewinnen je Frcs 110. Kifizetés 1900. január 2-től fogva. — Auszahlung vom 2. Jänner 1900 ab.

Sorsolások 1899. december hónapban.

1. Sorsjegyek.

A sorsjegy neve	Főnyeremény	Legkisebb nyeremény
1. Osztrák állam-sorsjegyek 1864-ből	150,000 frt	200 frt
1. Török sorsjegyek 1870-ből	600,000 frank	400 frank
5. Crédit Foncier 3%-os községi kötv. 1880-ből	100,000 frank	1000 frank
5. Crédit Foncier 3%-os községi kötv. 1891-ből	100,000 frank	1000 frank
5. Páris város 2%-os sorsjegye 1888-ból	200,000 frank	500 frank
5. Crédit Foncier 3 és 2%-os kötvényei 1879., 1880. és 1891-ből	100,000 frank	1000 frank
10. Gent városi 2%-os sorsjegyek 1896-ből	10,000 frank	110 frank
15. Belga községi 3%-os hitelsorsjegyek 1861-ből	25,000 frank	110 frank
15. Ansbach-gunzenhauseni vasuti nyer.-kölesön	5000 frt d. n. é.	11 frank
15. Crédit Foncier Egyptien 3%-os 1886-ből	50,000 frank	1000 frank
15. Liège városi 3%-os sorsjegyek 1879-ből	15,000 frank	100 frank
15. Panama 3 3/4%-os sorsjegyek 1888-ból	500,000 frank	1000 frank
15. Páris városi 4%-os kölesön 1895-ből	150,000 frank	500 frank
15. Szezi 5%-os esatorna-sorsjegyek 1888-ból	150,000 frank	500 frank
20. Belga helyi érdekű vasuti kölesön 1885-ből	15,000 frank	120 frank
20. Congo-sorsjegyek 1888-ból	100,000 frank	160 frank
32. Crédit Foncier 3-2 és 2-8%-os községi kötv.	100,000 frank	1000 frank
31. Braunschweigi 20 talléros sorsjegyek	15,000 tallér	25 tallér
31. Velenceze városi sorsjegyek 1869-ből	30,000 lira	30 lira

2. Közkölesönök, záloglevelek, elsőbbségi kötvények.

December 15. Trieszti közraktári kölesön 1880-ból.
 December 31. Magyar földhitelintézet 4%-os korona-záloglevelei. — Bihari helyi érdekű vasut elsőbbségi részvények. — Budapest-lajosmizsei h. é. vasuti elsőbbségi részvények. — Bukovinai propinációs kölesön. — Galicziai propinációs kölesön. — Kolomeai helyi érdekű vasut elsőbbségi részvények. — Horvát-szlavon urbéri váltáság kötvények.

A hónap folyamában: Osztrák központi földhitelbank záloglevelek. — Osztrák-magyar bank záloglevelek. — Budapesti közuti vasuti részvények. — Osztrák-magyar államvasuti részvények. — Egyesült aradi és esanádi vasutak elsőbbségi részvények. — Gácsországi földhitelintézet záloglevelei. — Isztria földhitelintézet záloglevelei. — Osztrák-sziléniai földhitelintézet záloglevelei.

Kisorsolt értékpapírok beváltását a legelőnyösebb feltételek mellett eszközli a „MERCUR” Bank- és Váltóüzlet Részvénytársaság, Budapest, V., Dorottya-utca 12. szám.

Sorsjegyek árfolyama.

1899. december 1-én.

A sorsjegy neve	Névérték	Pénz	Áru
Magyar nyeremény-kölesön 1870. év	100.—	159.50	169.50
4%-os tiszta-szegedi sorsjegy 1880. év	100.—	137.25	138.25
4%-os 1854-iki államsorsjegy	262.50	168.50	170.50
5%-os 1860-iki	500.—	136.25	137.25
5%-os 1860-iki	100.—	156.50	157.50
1864-iki	100.—	201.—	203.—
1864-iki	50.—	201.—	203.—
Osztrák hitelintézeti sorsjegy 1858. év	100.—	203.—	205.—
Magyar jelzálogbank 4%-os nyeremény-kötv.	100.—	118.25	119.25
Magyar jelzálogbank 3%-os nyeremény-kötvény	100.—	103.—	104.—
Osztrák földhitel-intézet 3%-os díjkölesön kötv.	100.—	118.25	119.25
Bécs városi nyeremény-kölesön 1874. év	100.—	191.50	193.50
Rudolf-sorsjegy 1864. év	10.—	26.—	27.—
4 1/2%-os triezsi sorsjegy-kölesön	—	172.—	—
4%-os	50.—	72.—	—
4%-os dunagőzhajózási sorsjegy	105.—	155.—	162.—
Dunaszabályozási sorsjegy	100.—	128.—	129.—
Budai sorsjegy	40.—	64.—	66.—
Innsbrucki	20.—	30.50	31.50
Krakkói	20.—	28.50	29.50
Laibachi	20.—	24.25	25.25
Salzburgi	20.—	28.50	29.50
Sztaniszlói	20.—	59.—	61.—
Clary herceg-sorsjegy	42.—	62.—	63.—
Pálffy herceg	42.—	63.—	65.—
Salm herceg	42.—	84.—	85.—
St. Genois-sorsjegy	42.—	88.50	84.50
Waldstein	21.—	70.—	—
Magyar vörös-kereszt sorsjegy	5.—	10.—	10.50
Osztrák	10.—	19.75	20.25
Bazilika-sorsjegy	5.—	6.50	7.—
Jó-szív	2.—	3.35	3.75
2%-os szerb nyereménykölesön frk	100.—	35.—	36.—
Olasz vörös-kereszt-sorsjegy lira	25.—	11.50	12.—

Dijjegyzék

sorsjegyeknek, a sorsolásból származható veszteség elleni biztosításánál

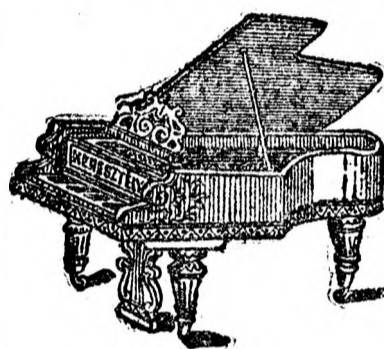
Értékpapir neve	Sorsolás napja	Biztosítás ára		Esetleges árfolyamvesztés
		frt	kr.	
Budap. közuti vasp. részv.	decz. 6.	—	30 drbonként	20.—

Az itt fel nem sorolt értékpapírok biztosítását is legutányosabban eszközli a „Mercur” bank- és váltóüzlet részvénytársaság Budapest, V., Dorottya-utca 12.

Pénznemek árfolyama

1899. december hó 1-én.

	Pénz	Áru
Arany, magyar vagy osztrák vert	5.70	5.75
" " " " kör	5.66	5.70
" " " " 8 forintos	9.57	9.61
" 20 frankos	9.57	9.61
" 20 márkás	11.78	11.82
Német birodalmi vagy egyenértékű bankjegy (100 márka)	59.—	59.20
Franzia bankjegy (100 frank)	47.80	47.95
Olasz bankjegy (100 lira)	45.—	45.10
Papírrubel darabonként	1.27 1/2	1.28 1/4

Zongorák és pianinok

A világ első gyáraiból, valamint saját készítmények, melyek zeneművészek által a zenegyöngyeinek nevezettek el, ez időben legszolidabban vásárolhatók

Keresztély mintazongora termében

nagy kölcsönző intézet, Budapest, VI. ker., Váci-körút 21. sz.

10 frt egy zongora hangolása és karbantartása egész évre a fővárosban. Egyszeri, alapos hangolás kitisztítással 2 frt.

Ócska zongorák becsereitettek, javítások lelkiismeretesen eszközöltettek.

Váci-körút 21. sz. (Iparudvar).

A koronaérték

→ kötelező bevezetése alkalmából →

üzletkönyvek és nyomtatványok

készítését ajánlja

KANITZ C. és FIAI

papírraktára és üzletkönyvtára, könyv- és nyomdaja BUDAPEST, V., Dorottya-utca 12. Gyár: Vadász-utca 28.

Üzletkönyvek kitűnő minőségben olcsó áron. → nyomtatványok. →

Ár ajánlattal és mintákkal szívesen szolgálunk.

450,000 korona nyerhető:

- 1 drb. osztrák hitelsorsjegy ígérvénnyel.
Huzás 1900. január 2-án, főnyeremény 300,000 kor. frt 6.—
- 1 drb. osztrák jótékonykezélu állam-sorsjeggyel.
Huzás 1899. decz. 30-án, főnyeremény 150,000 kor. frt 2.—
frt 8.—

A két darab együtt csak 7.50 frt.

„MERCUR”

bank- és váltó-üzlet részvénytársaság Budapest, Dorottya-utca 12. sz.

450,000 Kronen zu gewinnen mit

- 1 St. Oest. Kredit-Los-Fromesse.
Ziehung am 2. Jänner 1900. Haupttreffer 300,000 Kr. fl. 6.—
- 1 St. Oest. Staats-Wohlthätigkeits-Los.
Ziehung am 30. Dez. 1900. Haupttreffer 150,000 Kr. fl. 2.—
fl. 8.—

Die zwei Stücke zusammen nur fl. 7.50.

„MERCUR”

Bank- u. Wechselstuben Aktien-Gesellschaft Budapest, Dorotheagasse Nr. 12.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1899. november 16-tól 30-ig.

Table with columns for 'Befizetés', 'Az értékpapír neve', and dates 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30. It lists various securities including state bonds, bank shares, and insurance companies.

Megnyilt!!

ZENEPALOTA

Kossuth Lajos-utca 22,

(Károly-körút sarkán).

Sternberg Ármin és Testvére

cs. és kir. udv. szállítók

ZONGORA-TERMEI.

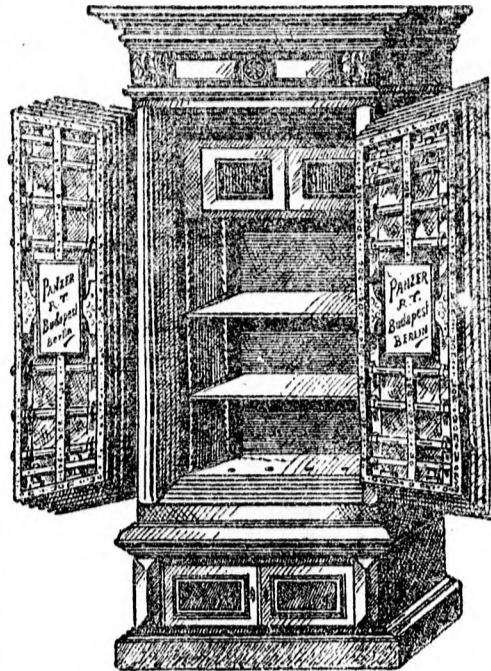
Hires gyártmányu bel- és külföldi

ZONGORÁK,

PIANINÓK

és harmoniumok

dús választékban.

Nagy kölcsönző intézet10 frt egy zongora hangolása és karbantartása egész évre
— a fővárosban. Egyszeri hangolás 2 frt.Általános hangszer-főraktár: **Budapest, Kerepesi-út 36.****PANZER**

pénzszekrény-, tresor- és vasipar r.-t.

Szabadalmazott, új rendszerű

tűz- és betörésmentes aczélpancziel

pénzszekrények

tresor, safes-deposits, panczelszobák

különleges gyára.

(1838. évben alap.)

Budapest, Károly-körút 9.**Hirdetmény.**Ő cs. és apostoli királyi Felségének legfelső elhatározása alapján
ozennel megkezdetik**a XXI-ik magy. kir. államsorsjáték**rendezése, melynek remélhető tiszta jövedelme következő közhasznú és
jótékony célokra fog fordíttatni. 1. A vagyontalan állami tisztviselők
özvegyei és árvái segélyezésére szánt alap. 2. A sárvári közkórház.
3. A katolikus tanoncokat védő egyesület. 4. A budapesti V. kerületi
népkonyha. 5. A Paulai Szt.-Vinczéről nevezett irgalmas nénék vezető-
sére bízott 6-budai tan- és nevelőintézet. 6. A fehér-kereszt országos
lolencház egyesület. 7. A Zongvárosi közkórház. 8. A kassai Mensa
Akademia. 9. A Budapesti Tabitha Egyesület. 10. A magyar vörös-
kereszt egyet kolozsvári fiókja a jövedelem 1/10—1/10 részében.E sorsjáték összes, 7691 ben megállapított nyereményei az alább
következő játékterv szerint **365,000 koronára rugnak**, és pedig:

1 főnyeremény	150,000 korona	10 nyeremény	à 1,000 korona
1 "	50,000 "	20 "	" " 500 "
1 "	20,000 "	50 "	" " 100 "
1 "	10,000 "	100 "	" " 50 "
2 nyeremény	à 5,000 "	1000 "	" " 10 "
5 "	" 2,000 "	6500 "	" " 10 "

Az összes nyeremények készpénzben fizettetnek ki.

A huzás visszavonhatatlanul **1899. évi december 30-án**
Budapesten történik.**Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva.**Sorsjegyek kaphatók a m. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Buda-
pesten (IX., Csepel-rakpart, főemelet), a hová a megrendelt sorsjegyek
ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi adó- és só-
hivatalnál, a legtöbb postahivatalnál és minden városban és nevezete-
sobb helységben felállított egyéb sorsjegyáruló közegnél.

Budapesten, 1899. augusztus hó 1-én.

Magy. kir. lottójövedéki igazgatóság.**6 huzásra**érvényesek a József Főherceg Ő cs. és kir. Fensége véd-
nöksége és Schlauch Lőrincz dr. bibornok Ő Eminenciájája
védnök helyettesége alatt álló Budapesti Poliklinikai Egye-
sület kórháza javára engedélyezett**Nagy Jótékonyági Sorsjáték**

sorsjegyei.

Főnyeremény: **100,000 korona**5 nyeremény à **20,000** „ érték stb.Az összes nyeremények 20% levonása mellett kívánatra
készpénzben visszavásároltatnak.Minden sorsjegy mind a 6 huzáson utánfizetés nélkül
játsszik, úgy hogy egy sorsjeggyel**6 főnyereményt**

is meg lehet tenni.

Egy sorsjegy ára **csak 1 korona.**

Első huzás már 1900. január hó 4-én.

Sorsjegyek kaphatók

a „MERCUR“ bank- és váltóüzlet r.-t.-nál

BUDAPESTEN

V. ker., Dorottya-utca 12. szám.

M. kir. szab. 14790. szám.

A házban eszkozilendó munkák olcsón elhatárolhatók.

Ujdonság! Szab. „Diplomatique“ irománygyűjtő. Ujdonság!

Pénztintézetek, bankok, biztosító társaságok, részvénytársulatok, építészeti irodák, nagyobb irodák, valamint a nagyméltóságú miniszteriumok, vármegyei és telekkönyvi hivatalok figyelmébe különösen ajánlván. Miután a főváros összes nagyobb intézeteinél ezen szab. irománygyűjtőm már be van vezetve, különösen felhívom a t. vidéki intézetek figyelmét, hogy győződjenek meg gyártmányaim kitűnőségéről. Az **irománygyűjtőnek** azon jó előnyei vannak, hogy a kápos helyes beillesztése által úgy a széthúzás, mint az összehúzás könnyen kezelhető és a lemezek a szakadástól meg vannak kímélve, mi által az eddig létezett irománygyűjtőket úgy az ár olcsósága, valamint tartóssága által jóval felülmulja, továbbá az iratok rongálástól védve vannak.

Az aktáknak való ára 25 kr. * Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Minden nagyságban és alakban nagy választék.

Kívánatra minták 33 kr-nak előleges beküldése esetén ajánlván küldetnek.

Első magy. kir. „DIPLOMATIQUE“ irománygyűjtő-gyár és könyvkötészet
SCHÄCHTER M., Budapest, VII., Király-utca 21.

M. kir. szab. 14791. szám.

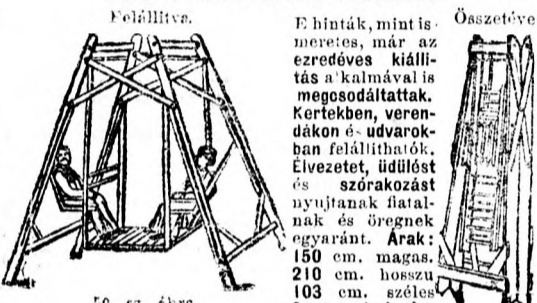
Szúk lakások

részére felülmulhatatlanul czélszerűek a Sárkány-féle szabadalmazott táborigyákok.

400. sz. ábra. Összetéve. Nappal a szobában nem foglal el helyet, éjjel pedig még a legékelényezettebb testnek is egy módfelett kényelmes nyugvóhelyet nyújt, mely 190 cm. hosszú és 84 cm. széles, ruganyos aczélsodrony-betűtű fekhelyvel és amerikai görkarkakkal van ellátva. Ára 406. sz. ábra szerint 14 frt 50 kr.; görkarkakk nélkül 404. sz. ábra szerint 12 frt. A 408. sz. ábra esetén azt mutatja be, hogy a táborigyákok két kézmozdulattal automatikusan összetéve, minden sarokban elhelyezhetők.

A Sárkány-féle szab. kerti hinta gyermekek és felnőttek részére.

59. sz. ábra. egész 10 éves korig 14 frt 50 kr. Ugyanaz 244 cm. magas, 336 cm. hosszú, 134 cm. széles 2 felnőtt részére 18 frt 50 kr.

SÁRKÁNY-FÉLE SZAB. CSUKLÓ-LÉTRÁK, üzemeltetési, háztartási és kertek számára a legjobbak, amelyek a kontinensen valaha láttattak.

Teljes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Sárkány és Társa
szabadalmazott butor. Gyakrá átalakítható asztalos és kúrpitós butorok és faiparkölönlegességek városi mintaraktára Budapest, Váci-körút 7. (Marokkói-utczával szemben).

6 évi jóállással 6
GRÁK
arany
ezüst lánczok
ÉKSZEREK
csekely
RÉSZLET-FIZETÉSRE
PÁRTOS LAJOS
BUDAPEST
Erzsébet körút

Olcsó ezüsteladás.
Ezüst-esszék 5/6 kr. Gyertyatartók, girandolok, tálcák, haltalak 6 kr. grammonként faconnal a legjobb és legmodernebb kivitelben 13 lates jelzéssel ellátva. Nagy raktár ujdonságokban barokk stíliu kivitelben.
Singer A. D. testvérek
ezüsttáru raktárában
Budapest, Király-utca 2. szám.
Telefon 17-48. szám. Telefon 17-49. szám.

Dr. Schöffner-féle
köszvényeszesz
(Antirheumatikon)
az 1895. évi párisi egészségügyi kiállításon az aranyéremmel és érdemkereszttel vörös szalaggal kitüntetve, melyet elismerésükkel tüntetnek ki nagyméltóságú **Bende Imre** nyitrai m. püspök úr, nagym. özv. **ballusi Baross Cábórné** úrnő és még számos előkelő személytől használt s elismeréssel kitüntetett, úgy több tekintélyes orvos által betegeken kipróbált és melegen ajánlott eszálthatatlan s egyedüli gyógyszer fejfőres (migrain) eszű, oldalszúrás, influenza és köszvény ellen.
Főraktár Budapestben, Török József gyógyszerházában, kapható azonkívül minden gyógyszerháznál.
Ára üvegenként 1 frt, vidéken 1 frt 20 kr.

Butorvásárlók figyelmébe!
Van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmét nagy butorraktáromra felhívni, hol minden kivitelű és stílbéni **háló-, ebédlő-, uriszoba- és szalonberendezéseket** tartok állandóan nagy készletben. — Butoraim, melyek szolid és leggondosabb előállításuknál és mérsékelt áruknál fogva, úgy a hazai, mint a külföldi butoriparral szemben sikeresen versengenek Párisban 1895. aranyérem kitüntetést nyertek. Mielőtt tehát a m. t. butorvásárló közönség szükségletét beszerezni, kérem előbb butorraktáramat is megtekinteni.
EGRI MÓR BUTORASZTALOS
Budapest, VI., Gyár-utca 30.
Szállodák és fürdők complet berendezéseit elvállalom. Költségtetés ingyen.

Könnyű fizetési
feltételek! Díszes, olcsó vasbutorok, gyermek-kocsik, gyermekágyak, ruganyos aczélsodrony ágybetétek, afrikai és orosz-matracok, paplanok, szövetfüggönyök, ágy- és asztalterítők, kárpitozott butorok, tükrök és függő-lámpák kaphatók **Pápai és Nátánia** gyárosoknál, Budapest, VI., Andrássy-út 2. (Poncière-palota.)
Vidékre és helyben részletezésre is szolgálunk minden befelcölés nélkül.
Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

EISLER G. egészen új KÖNYVEKBŐL KÖLCSÖNKÖNYVTÁRT NYITOTT ELŐFIZETÉS HAVONKÉNT 2 KORONA BUDAPEST Andrássy-út 31 szám

Az
Értékpapirüzlet.
Irták:
Berger Mór és Márkus Sándor.
Tartalmazza az értékpapirokról való (sorsjegyek, záloglevelek stb.) összes tudnivalókat. Nélkülözhetlen minden értékpapirtulajdonos részére.
Ára 1 frt 50 kr.
Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

Üzlethelyiség-változás!
KLEINMANN ADOLF
lebontási vállalata és építőanyag raktára
(VI., Nagymező-utca 26)
folyó évi november hó 1-től (az alant feltüntetett alaprajz szerint)
V., Csanádi-utca 4. szám alá
helyeztetett át, a hol legnagyobb raktárt tart: régi és új ajtók-, ablakok-, vasrácsok-, vasajtók-, vasoszlopok-, márványlap- és lépcsőkben, valamint minden az építkezési szakmához tartozó tárgyakban.

ÉPÍTŐ ANYAG RAKTÁR	
ÜGYNÖK-UTCZA	
SOMMER J. BONTÁSI VÁLLALKOZÓ RÉGI ANYAGOK RAKTÁRA.	KLEINMANN ADOLF BONTÁSI VÁLLALKOZÓ RÉGI AJTÓK ÉS ABLAKOK RAKTÁRA
CORAL-UTCZA.	PICK EDE. LAKATOS.
CSANÁDI-UTCZA.	
MEGÁLLÓ	
VÁCZI-UT.	
NYUGATI P. U. RAKTÁRAI	

Butor!
Teljes szalon-, háló-, ebédlő- és uriszoba-berendezések, valamint egyes asztalos és kárpitozott butorok a legconlánsabb árak mellett szerezhetők be az országszerte a legjobb hírnévnek örvendő
SÁRKÁNY és SCHÜTZ
butorkereskedő-czégnél
Budapest, VII., Erzsébet-körút 12
(a New-York kávéházzal szemben).
Árjegyzék 25 kr-nak bélyegeken való beküldése ellen bérmentve.